

UDZIELONE PRZEZ KANDYDATA NA KOMISARZA**Michael McGRATH****Demokracja, wymiar sprawiedliwości i praworządność****1. Ogólne kompetencje, zaangażowanie w sprawę europejską i niezależność osobista**

Jakie aspekty Pana kwalifikacji i doświadczenia mają szczególne znaczenie dla sprawowania obowiązków komisarza i promowania ogólnego interesu europejskiego, zwłaszcza w obszarze, za który byłby Pan odpowiedzialny? Jak przyczyni się Pan do realizacji wytycznych politycznych Komisji? Jak zamierza Pan uwzględnić aspekt płci i włączyć perspektywę płci do wszystkich obszarów polityki podlegających Pana resortowi? W jaki sposób będzie Pan realizować włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki?

Jak może Pan wykazać przed Parlamentem Europejskim swoją niezależność oraz zapewnić, że żadna działalność prowadzona w przeszłości, w chwili obecnej ani w przyszłości nie będzie podawać w wątpliwość Pana rzetelności w wywiązywaniu się z obowiązków komisarza?

Jestem doświadczonym parlamentarzystą z 17-letnim stażem zdobytym na krajowym szczeblu politycznym, w tym ponad cztery lata pełniłem funkcję na wysokim szczeblu ministerialnym. W tym okresie, w ścisłej współpracy z członkami rządu, zajmowałem się kompleksowymi problemami gospodarczymi i społecznymi związanymi m.in. z pandemią COVID-19, wojną w Ukrainie oraz wpływem wysokiej inflacji na koszty życia.

Bycie kandydatem na stanowisko komisarza do spraw demokracji, sprawiedliwości i praworządności to dla mnie zaszczyt. Jak podkreśliła w piśmie określającym moje zadania przewodnicząca von der Leyen, fundamentem demokracji i gospodarki Europy jest sprawiedliwość i praworządność. Cieszę się, że będę mógł współpracować w duchu kolegalności z członkami kolegium, z Radą, Parlamentem i społeczeństwem obywatelskim, aby osiągnąć nasz wspólny cel, jakim jest bezpieczeństwo i dobrobyt mieszkańców i obywateli Unii.

Pochodzę z kraju, w którym ustrój demokratyczny trwa nieprzerwanie od ponad 100 lat. Dzięki temu jestem w pełni świadomy znaczenia wolnych i uczciwych wyborów, przestrzegania zasady praworządności oraz istnienia niezależnych pluralistycznych mediów. Poszanowanie naszych wspólnych wartości i Karty praw podstawowych jest sprawą nadrzędną, której jestem bardzo oddany i która znajdzie odzwierciedlenie we wszystkich aspektach mojej pracy.

Przedstawiłem wizję gospodarczą, która sprzyja innowacjom, wspiera przedsiębiorstwa i priorytetowo traktuje sprawiedliwość społeczną. Jestem świadomy ogromnego potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw i będę dążyć do wprowadzenia odpowiednich struktur prawnych, aby zmaksymalizować możliwości dostępne dla tego sektora, a jednocześnie zamierzam zapewnić, aby przedsiębiorstwa te nie były narażone na niepotrzebne obciążenia administracyjne.

Na własne oczy widziałem, jak wielki wpływ technologie cyfrowe mają na rozwój społeczeństwa i szerzej pojętą gospodarkę oraz jakie korzyści można z tego czerpać. Zdaję sobie jednak sprawę, że wykorzystanie takich technologii może przynieść również szkody, w tym dla naszych demokracji. W związku z tym zobowiązuję się w szczególności do wdrażania środków mających na celu ochronę obywateli, społeczeństwa i instytucji demokratycznych za pomocą zapowiadanej europejskiej tarczy demokracji oraz – w ramach aktu o sprawiedliwości cyfrowej – ochronę konsumentów przed szkodliwymi praktykami w internecie.

Wytyczne polityczne Komisji wyznaczają kierunek rozwoju Unii w nadchodzącej kadencji. Mamy dążyć do stworzenia szybszej i prostszej Europy, która jest bezpieczniejsza pod każdym względem i oferuje mieszkańcom i obywatelom Unii większy dobrobyt i wzmocnione ramy demokratyczne.

Wszyscy członkowie kolegium będą respektować te zasady we wszystkich aspektach swojej pracy, zaś ja sam zobowiązuję się do tego w obszarach wchodzących w zakres moich kompetencji poprzez wdrażanie środków mających na celu ochronę europejskiej demokracji przed najpoważniejszymi zagrożeniami w ramach europejskiej tarczy demokracji. Będę promować i chronić praworządność z korzyścią dla wszystkich obywateli i przedsiębiorstw w UE, wspierać sprawiedliwość i zapewniać ochronę konsumentów oraz ściśle współpracować z koleżankami i kolegami nad przekrojowymi priorytetami.

Jestem gorliwym orędownikiem wartości unijnych i jestem osobiście dumny z naszej Unii. Będę starał się informować o korzyściach i możliwościach wynikających z pracy kolegium, wykorzystując w tym celu różne dostępne fora, aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców. Zaangażowanie zainteresowanych stron będzie tu miało ogromne znaczenie i jestem przekonany, że moje osiągnięcia jako osoby budującej konsensus pomogą mi w pracy w nadchodzącej kadencji.

Skuteczne wdrożenie wytycznych politycznych Komisji wymaga oceny postępów i regularnych sprawozdań. Roczne sprawozdanie na temat praworządności to kompleksowe narzędzie i zadbam o to, by przyczyniało się ono do monitorowania i promowania walki z korupcją, niezależności sądów i wolności mediów oraz do wspierania naszych wartości demokratycznych. Planuję udoskonalić sprawozdanie i poszerzyć jego zakres o wymiar jednolitego rynku.

Uwzględnianie aspektu płci i perspektywy płci

Polityki w dziedzinie sprawiedliwości i równości są ze sobą nierozdzielnie związane. Zamierzam ściśle współpracować z kandydatką na komisarza Hadją LAHBIB i – w zakresie moich kompetencji – przyczynić się do realizacji pilotowanych przez nią inicjatyw na rzecz wspierania równości, w tym równouprawnienia płci. Wkład wniesie tu także DG ds. Sprawiedliwości i Konsumentów.

W kilku obszarach polityki, za które będę odpowiedzialny, takich jak wymiar sprawiedliwości (na przykład w odniesieniu do praw ofiar) czy praworządność i obrona demokracji, wymiar płci jest już wydatnie uwzględniony z racji charakteru tych dziedzin.

W mojej pracy na rzecz demokracji zadbam o uwzględnianie aspektu płci, na przykład w odniesieniu do bezpieczeństwa kandydatów politycznych i wyłonionych w wyborach przedstawicieli, biorąc pod uwagę fakt, że kobiety są szczególnie narażone na zwiększone zagrożenia i presję. Zbadam również, w jaki sposób upowszechnić aspekt płci w innych obszarach polityki, takich jak polityka konsumencka, w której mógłby on zostać lepiej uwzględniony.

Włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki

Zamierzam ściśle współpracować z kandydatem na komisarza Glennem MICALLEFEM w celu zapewnienia, aby problematyka młodzieżowa była w pełni uwzględniona w obszarach polityki, które nadzoruję. Jako kandydat na komisarza ds. demokracji zdaję sobie sprawę, że uczestnictwo młodzieży w naszych procesach decyzyjnych ma zasadnicze znaczenie dla dobrze funkcjonujących demokracji. W związku z tym kwestię tę będę traktował priorytetowo, a w szczególności zamierzam organizować coroczne dialogi z młodzieżą na temat polityki (z których pierwszy odbędzie się w ciągu 100 dni od mianowania) oraz regularnie współpracować z organizacjami młodzieżowymi.

Będę również miał na uwadze potrzeby młodzieży w zakresie dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych ze względu na wpływ przestępczości na młode ofiary, a także będę dążyć do przybliżenia młodym osobom koncepcji obywatelstwa UE poprzez lepsze informowanie o korzyściach z niego płynących.

Młodzi ludzie są ważną grupą konsumentów charakteryzującą się specyficznymi wzorcami konsumpcji. Zamierzam w pełni uwzględnić ten fakt przy opracowywaniu aktu o sprawiedliwości cyfrowej, w którym należy w szczególności poruszyć kwestie influencerów i szkodliwych praktyk w internecie.

Wykonywanie obowiązków

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę przestrzegać zarówno litery, jak i ducha postanowień Traktatu, w szczególności obowiązku działania w interesie Unii Europejskiej i bez przyjmowania żadnych instrukcji, jak określono w art. 17 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej i w art. 245 Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej ustanowionego w art. 339 tego drugiego traktatu.

Zobowiązuję się, że będę unikać jakichkolwiek działań lub sytuacji, które mogą podważyć moją niezależność, bezstronność i dyspozycyjność dla Komisji oraz będę informować przewodniczącą Komisji o każdej sytuacji, która mogłaby wiązać się z konfliktem interesów w zakresie pełnionych przeze mnie obowiązków.

Będę również przestrzegać kodeksu postępowania członków Komisji Europejskiej i jego przepisów dotyczących konfliktu interesów. Moja deklaracja interesów jest kompletna i publicznie dostępna. Bezzwłocznie ją uzupełnię o aktualne informacje, jeżeli konieczne będą jakiegokolwiek zmiany.

Nie będę zwracać się o instrukcje do żadnego podmiotu ani takich instrukcji przyjmować. Moim celem jest uwzględnianie wszystkich interesów, niezależnie od tego, czy są to interesy krajowe, regionalne, branżowe czy osobiste, a także działania na rzecz przestrzegania wytycznych politycznych w tym zakresie.

W pełni popieram zobowiązanie do zapewnienia przejrzystości określone w kodeksie postępowania. Zobowiązuję się do podawania do wiadomości publicznej wszelkich kontaktów i spotkań z organizacjami zawodowymi lub osobami samozatrudnionymi w każdej sprawie związanej z kształtowaniem i wdrażaniem polityki UE, zgodnie z przepisami Komisji.

2. Kierowanie resortem oraz współpraca z Parlamentem Europejskim

Czy może Pan zobowiązać się do należytego informowania Parlamentu o swoich działaniach i działaniach podległych Panu departamentów? W jakim zakresie uznaje Pan swoją odpowiedzialność przed Parlamentem?

Jakie konkretne zobowiązania jest Pan w stanie podjąć w odniesieniu do zaangażowania i obecności w Parlamencie, zarówno w komisjach, jak i na posiedzeniach plenarnych, w odniesieniu do przejrzystości, współpracy i skutecznych działań w następstwie stanowisk Parlamentu oraz składanych przez niego wniosków w sprawie inicjatyw ustawodawczych? W związku z planowanymi inicjatywami lub procedurami w toku – czy jest Pan gotowy udostępnić Parlamentowi na czas informacje i dokumenty na równi z Radą?

Zobowiązuję się do pełnego wdrożenia szeroko zakrojonych postanowień porozumienia ramowego z 2010 r. i Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r. dotyczących przejrzystości i przepływu informacji między naszymi instytucjami.

Rozliczalność przed Parlamentem Europejskim

Pragnę, aby moje stosunki i stosunki członków mojego gabinetu z Parlamentem Europejskim opierały się na zaufaniu, przejrzystości i wzajemnej pomocy. Jako członek Komisji będę osobiście odpowiedzialny przed Parlamentem za moje działania i działania podległych mi departamentów, w szczególności Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Sprawiedliwości i Konsumentów. Moje doświadczenie parlamentarne sprawia, że głęboko szanuję i rozumiem kluczową rolę demokracji parlamentarnej w Unii. Znajdzie to odzwierciedlenie w moich kontaktach z Parlamentem Europejskim.

Pragnę utrzymywać regularne kontakty z koleżankami i kolegami z Parlamentu, zarówno podczas sesji plenarnych, jak i posiedzeń komisji, w duchu współpracy i szacunku. Sprawozdania i rezolucje przygotowane przez komisje Parlamentu Europejskiego dostarczają istotnych spostrzeżeń i zamierzam uwzględnić je – w ścisłej współpracy z członkami i sprawozdawcami komisji – w procesie planowania i formułowania polityki.

Współpraca z intergrupami Parlamentu Europejskiego to inny cenny sposób na uzyskanie dalszych spostrzeżeń na temat priorytetów Parlamentu, w szczególności w obszarach przekrojowych, takich jak prawa osób LGBTIQ, zaangażowanie młodzieży i transformacja cyfrowa. Zamierzam w pełni wykorzystać te możliwości.

Moje konkretne zobowiązania dotyczące zaangażowania i obecności w Parlamencie

Jako doświadczony parlamentarzysta krajowy wiem, że współpraca międzyinstytucjonalna ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania systemu instytucjonalnego UE oraz dla zapewnienia skuteczności, legalności i należytego zarządzania procesem decyzyjnym UE. Bezpośrednie relacje z Parlamentem to jeden z aspektów mojej przyszłej pracy, o który zamierzam szczególnie dbać.

Jako kandydat na komisarza ds. demokracji i obywatelstwa bardzo doceniam rolę Parlamentu jako rzecznika obywateli europejskich i ucieleśnienia demokracji europejskiej. Będę zatem ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i zobowiązuję się uczestniczyć w debatach plenarnych na tematy związane z powierzonymi mi obowiązkami.

Zobowiązuję się również regularnie uczestniczyć w spotkaniach odpowiednich komisji parlamentarnych, aby prowadzić zorganizowany dialog, omawiać wdrażanie i egzekwowanie oraz wymieniać poglądy i informacje na temat nowych kluczowych inicjatyw. Zamierzam utrzymywać regularny i bezpośredni przepływ informacji z przewodniczącymi tych komisji, a moje drzwi będą zawsze otwarte dla posłanek i posłów chętnych się ze mną spotkać.

Będę również uczestniczyć w rozmowach trójstronnych dotyczących kwestii wchodzących w zakres moich obowiązków, podczas których będę działać jako bezstronny mediator między Parlamentem a Radą. Jak wskazano w pismach określających zadania, będę w szczególności śledził prace Parlamentu nad rezolucjami na podstawie art. 225 i zobowiązuję się odpowiadać na wezwania do przyjęcia wniosków ustawodawczych przy pełnym poszanowaniu zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa.

Terminowa i oparta na zasadzie równości współpraca ze współprawodawcami

W wielu obszarach wchodzących w zakres moich bezpośrednich obowiązków Parlament Europejski i Rada działają jako współprawodawcy.

Parlament Europejski powinien być traktowany na równi z Radą we wszystkich prawnych i politycznych inicjatywach wchodzących w zakres moich obowiązków.

Pełne poszanowanie lojalnej współpracy międzyinstytucjonalnej ma ogromne, a nawet zasadnicze znaczenie dla realizacji programu na rzecz wymiaru sprawiedliwości. Dlatego też będę w pełni stosować, w zakresie mojej odpowiedzialności, porozumienie ramowe i Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa.

Pytania Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

3. Jakie są Pana zamierzone cele i możliwe działania w odniesieniu do kolejnego programu na rzecz konsumentów na lata 2025–2030 oraz nowego planu działania na rzecz konsumentów na jednolitym rynku? Jak – w ramach aktu o sprawiedliwości cyfrowej – zamierza Pan zwalczać szkodliwe techniki i praktyki handlowe związane ze zwodniczymi interfejsami, marketingiem influencerów, uzależniającym projektowaniem produktów cyfrowych i profilowaniem online, zwłaszcza w przypadku wykorzystywania podatności konsumentów do celów handlowych, oraz zapewnić lepszą ochronę małoletnich? W świetle wszystkich tych przyszłych inicjatyw – jak zadbałby Pan o ich spójność i niepokrywanie się z obowiązującymi przepisami, np. aktem o usługach cyfrowych, rozporządzeniem w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów i dyrektywą o nieuczciwych praktykach handlowych. Ogólnie jak zamierza Pan zmodernizować i egzekwować politykę bezpieczeństwa produktów, aby państwa UE były globalnym podmiotem ustalającym warunki ochrony konsumentów i bezpieczeństwa produktów, zgodnie z wnioskiem zawartym w piśmie określającym Pana zadania? Czy mógłby Pan poinformować nas o przyszłych działaniach służących zachowaniu sprawiedliwości i integralności naszego systemu politycznego i w tym kontekście potwierdzić swoje zaangażowanie we współpracę z Komisją Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, w szczególności nad wnioskiem dotyczącym reprezentacji interesów państw trzecich? Jakie byłyby wzajemnie oddziaływania tego wniosku i proponowanej europejskiej tarczy demokracji?

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, chciałbym realizować program na rzecz konsumentów na lata 2025–2030 jako wspólną wizję mającą rzeczywisty wpływ na życie ludzi. Konsumentom odgrywają kluczową rolę w naszej społecznej gospodarce rynkowej, przyczyniając się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego i bardziej konkurencyjnego jednolitego rynku. Wybory konsumentów decydują o wynikach przedsiębiorstw. Równocześnie, za pomocą naszej polityki konsumenckiej, promować będę sprawiedliwą transformację prowadzącą do ekologicznej i cyfrowej gospodarki, która sprzyja wzrostowi gospodarczemu ze spójnością społeczną oraz chroni i wzmacnia pozycję konsumentów, zapewniając szeroki wybór zrównoważonych produktów, przystępnych cenowo także dla osób w najtrudniejszej sytuacji.

Plan działania na rzecz konsumentów na jednolitym rynku będzie częścią programu na rzecz konsumentów, w którym moglibyśmy też poświęcić szczególną uwagę kwestii egzekwowania przepisów. Pełne, równe i skuteczne wprowadzanie w życie przepisów tworzy równe warunki działania, zarówno dla konsumentów, jak

i przedsiębiorstw na jednolitym rynku. Konsumenci potrzebują informacji i możliwości do wyegzekwowania praw, ale nie możemy też nadmiernie obciążać przedsiębiorstw zmagających się z biurokracją. W pełni zgadzam się z tym, jakie znaczenie przypisano w piśmie określającym moje zadania wdrażaniu, upraszczaniu i realizacji. Przewiduję także działania, które mają zachęcać do opracowywania produktów o zamkniętym cyklu życia i do zachowań zgodnych z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, wzmocnić współpracę międzynarodową oraz lepiej chronić konsumentów przed niebezpiecznymi produktami na platformach internetowych.

Plan działania na rzecz konsumentów na jednolitym rynku będzie chronić konsumentów przed nieuczciwą dyskryminacją w transgranicznej dostawie towarów i usług za pomocą środków dotyczących ograniczeń płatności, terytorialnych ograniczeń dostaw oraz zapewniania transgranicznych usług finansowych. Plan ten ma przynieść korzyści wynikające z jednolitego rynku każdemu konsumentowi.

Akt o sprawiedliwości cyfrowej jest brakującym elementem w unijnym zbiorze prawa cyfrowego.

Niedawno przyjęte prawodawstwo cyfrowe, np. akt o usługach cyfrowych i akt o rynkach cyfrowych, ma przełomowy charakter i wywrze pozytywny wpływ na ochronę konsumentów, m.in. zapewniając sprzyjające ramy dla ochrony praw konsumentów online. Wnioski z oceny adekwatności pod kątem sprawiedliwości cyfrowej wskazują jednak na utrzymujące się luki, musimy zatem podejmować dalsze działania, aby zaradzić stwierdzonym brakom w sposób ukierunkowany i proporcjonalny. W szczególności potrzeba więcej jasności co do tego, co jest, a co nie jest dozwolone online. Planuję zająć się czterema podstawowymi kwestiami wskazanymi w piśmie określającym moje zadania, a mianowicie: zwodniczymi interfejsami, praktykami marketingowymi influencerów, uzależniającym designem oraz problematyczną personalizacją. Musimy też ocenić potencjalne problemy związane z umowami i subskrypcjami cyfrowymi, np. trudne procedury ich anulowania. Chcę zwrócić szczególną uwagę na ochronę nieletnich konsumentów internetu jako aktywnych użytkowników usług cyfrowych (np. mediów społecznościowych, gier wideo). Są oni często wczesnymi użytkownikami nowych technologii, przez co są szczególnie narażeni na ryzyko.

Akt o sprawiedliwości cyfrowej chronić będzie konsumentów w środowisku cyfrowym i zapewni, by mogli w pełni czerpać korzyści z rynku cyfrowego. Będzie on uzupełnieniem innych przepisów, zapewniając spójne i konsekwentne ramy prawne. Przykładowo, w kwestii zwodniczych interfejsów, akt o usługach cyfrowych określa wymogi w zakresie projektowania platform internetowych. W akcie o sprawiedliwości cyfrowej można będzie dodać uzupełniające wymogi dotyczące innych podmiotów komercyjnych. Nowy zbiór prawa cyfrowego musi mieć zastosowanie w praktyce, dlatego – jak wyjaśniam w odpowiedzi na następne pytanie dotyczące egzekwowania przepisów – jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zapewnię monitorowanie i egzekwowanie tego zbioru przepisów w sposób spójny i komplementarny z prawodawstwem w dziedzinie ochrony konsumentów, aby zagwarantować skuteczną ochronę i konkurencyjność. Równocześnie zwrócę też uwagę na opinie przedsiębiorstw w celu zapewnienia, aby przepisy były łatwe do wdrożenia i jak najmniej uciążliwe.

W obszarze bezpieczeństwa produktów skupię się na wdrażaniu i egzekwowaniu nowego rozporządzenia w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz na unowocześnieniu istniejących narzędzi, aby zapewnić bardziej efektywny nadzór rynku, głównie dzięki lepszemu wykorzystaniu narzędzi informatycznych. Aby w pełni wykorzystać nowe procedury przewidziane w tym rozporządzeniu, będę wspierał państwa członkowskie w ich działaniach w zakresie nadzoru rynku i wspólnego egzekwowania przepisów. Możemy pokazać, że UE dba o konsumentów, na przykład organizując wspólne testowanie produktów z wykorzystaniem badania typu Tajemniczy Klient lub ułatwiając przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa produktów na poziomie UE, zwłaszcza w kontekście sprzedaży przez internet. Działania te muszą przynieść istotne rezultaty, aby sprostać wyzwaniom związanym z platformami handlu elektronicznego, na których sprzedaż rośnie gwałtownie, pomimo znanych przypadków niezgodności produktów. Niezwykle ważne jest, by UE działała na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa produktów zamawianych bezpośrednio z państw trzecich, w taki sam sposób, w jaki zapewniamy bezpieczeństwo produktów kupowanych w UE lub w sklepach. Będę dążył do zapewnienia, aby wszystkie podmioty działające w internecie wywiązywały się ze swoich nowych obowiązków w zakresie bezpieczeństwa. Pragnę też, aby UE kontynuowała promowanie wysokich standardów bezpieczeństwa produktów na całym świecie za pomocą wzmocnionej współpracy ze strategicznymi partnerami międzynarodowymi.

Nowa europejska tarcza demokracji, określona w wytycznych politycznych, stanowić będzie inicjatywę przewodnią na rzecz zachowania sprawiedliwości, pluralizmu i integralności naszego systemu politycznego, chroniącą go przed zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informację. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę traktował tę kwestię priorytetowo, we współpracy z innymi komisarzami. Demokracji nie możemy uważać za coś danego nam na zawsze i musimy chronić unijne systemy

polityczne zarówno przed szkodliwą ingerencją zewnętrzną, jak i przed erozją. Możemy też nadać europejski wymiar działaniom mającym zapewnić, by obywatele mogli być dumni z dalszego rozwoju Europy jako żywej i dynamicznej demokracji. Demokracje na całym świecie podejmują działania, by zwiększyć swoją odporność w obecnym kontekście geopolitycznym. Potrzebujemy mocnych wspólnych standardów UE, aby chronić naszą demokrację. Niedawno przyjęte rozporządzenie w sprawie reklamy politycznej to przykład unijnych przepisów, które wzmacniają naszą demokratyczną ochronę, ponieważ ułatwiają obywatelom rozpoznanie reklamy politycznej, zrozumienie, kto za nią stoi i czy jest to reklama targetowana, dzięki czemu są oni lepiej przygotowani do podejmowania świadomych wyborów. W przyszłości UE powinna nadal przyczyniać się do wyznaczania wysokich standardów w działaniach dotyczących wyzwań dla naszych demokracji, w sposób spójny, wyważony i proporcjonalny, z pełnym poszanowaniem praw podstawowych i unijnych wartości.

Demokracja oznacza silne mechanizmy kontroli i równowagi. Będę aktywnie działał na rzecz przejrzystości i uczciwości w sferze demokratycznej. Niebezpieczeństwa zagrażające demokracji mogą wynikać z zagranicznych manipulacji i dezinformacji lub wiązać się z ryzykiem wewnętrznym, jakim jest np. erozja instytucji demokratycznych lub pogorszenie się praktyk partycypacyjnych. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę czynnie współpracował ze współprawodawcami, aby przyspieszyć prace nad proponowaną dyrektywą w sprawie reprezentacji interesów w imieniu państw trzecich. Wniosek ten jest reakcją na rosnące obawy dotyczące prób wywarcia zagranicznych wpływów w UE.

Wiem, że takie obawy stale wyraża Parlament: w swojej rezolucji Parlament podkreślił, jak ważne jest zapewnienie przejrzystości zagranicznych wpływów wywieranych za pośrednictwem reprezentacji interesów, oraz pozytywnie przyjął uchwalenie pakietu na rzecz obrony demokracji, zawierającego proponowaną dyrektywę. Wniosek Komisji opiera się na rygorystycznej ocenie skutków, wymaganej również przez Parlament Europejski w jego zaleceniu dotyczącym reformy przepisów Parlamentu Europejskiego w zakresie przejrzystości, uczciwości, odpowiedzialności i walki z korupcją. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę współpracować ze sprawozdawcą i kontrsprawozdawcami, aby przyspieszyć prace nad tym wnioskiem w nadchodzących miesiącach. Szczególną uwagę zwrócę na takie kwestie, jak zapewnienie jasności i efektywności wniosku, zminimalizowanie obciążenia administracyjnego oraz zagwarantowanie mocnych zabezpieczeń, m.in. przed możliwym ryzykiem stygmatyzacji określonych podmiotów gospodarczych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. W rezultacie możemy się przekonać, że przejrzystość może stanowić ochronę przed ryzykiem ingerencji.

Konsumenci, demokracja i praworządność będą moimi priorytetami od początku i przez cały okres mojej kadencji.

4. Skuteczne i efektywne egzekwowanie przepisów UE o ochronie konsumentów ma ogromne znaczenie dla polityki ochrony konsumentów i dlatego powinno być priorytetem w nadchodzących latach. Zwrócono na to uwagę również w piśmie określającym Pana zadania. W jaki sposób zapewniłby Pan właściwe egzekwowanie przepisów o ochronie konsumentów na szczeblu transgranicznym i krajowym? Jakie środki zamierza przyjąć Komisja Europejska, aby jeszcze bardziej wzmocnić mechanizmy współpracy oraz uprawnienia organów krajowych w zakresie egzekwowania przepisów, w tym w odniesieniu do roli i zadań sieci współpracy w zakresie ochrony konsumenta? Czy w pierwszych 100 dniach sprawowania obowiązków planuje Pan przedstawić przegląd rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów? W jaki sposób zamierza Pan informować komisję IMCO sprawozdania o wynikach tych działań w zakresie egzekwowania prawa oraz ich dalszym usprawnianiu?

Wraz z przyspieszeniem handlu elektronicznego i cyfryzacji po pandemii COVID-19 pojawiły się nowe wyzwania w zakresie egzekwowania prawa, spotęgowane jeszcze przybyciem nowych podmiotów, często z państw trzecich, które to podmioty obecnie dominują na unijnych rynkach konsumenckich. Konsumenci coraz częściej dokonują zakupów online, ale zgodność z podstawowym prawem ochrony konsumentów wciąż jest niewystarczająca. Dane z corocznych kontroli zgodności, przeprowadzanych przez sieć ds. egzekwowania przepisów dotyczących współpracy w zakresie ochrony konsumenta, a koordynowanych przez Komisję, wskazują, że średnio tylko 50% skontrolowanych stron internetowych zachowuje zgodność z podstawowymi prawami konsumentów. To oznacza, że konieczne są dalsze działania, które jestem gotowy podjąć. Choć organy krajowe odpowiadają za egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony konsumentów, w tym wynikających z prawa UE, to Komisja koordynuje i wspiera ich prace na podstawie rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, aby zapewnić skuteczne egzekwowanie prawa wobec szeroko rozpowszechnionych i występujących w całej UE naruszeń.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zamierzam działać w kilku obszarach.

Zbiorowe i indywidualne dochodzenie roszczeń, w tym procedury pozasądowego rozstrzygnięcia sporów, mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia przestrzegania prawa ochrony konsumentów. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, podejmę działania, aby wspierać nowy europejski model zbiorowego dochodzenia roszczeń ustanowiony dyrektywą w sprawie powództw przedstawielskich. Będę dążył do zapewnienia, aby państwa członkowskie w pełni i prawidłowo transponowały tę dyrektywę i współpracowały na rzecz jej skutecznego wprowadzenia w życie na miejscu. W razie konieczności będę oczywiście gotowy wszczynać postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Możemy zapewnić środki, aby pomóc kwalifikującym się podmiotom wyznaczonym do składania powództw przedstawielskich, ponieważ potrzebują one wzmocnić swoje zdolności operacyjne. W dialogach z sędziami ocenimy, w jaki sposób najlepiej zarządzać powództwami zbiorowymi. Wszystkie te działania mają na celu efektywne i spójne funkcjonowanie zbiorowego dochodzenia roszczeń w całej UE.

Będę też wspierał przyjęcie wniosku w sprawie alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów (ADR), którego celem jest sprawienie, by procedura ta była dostosowana do wyzwań epoki cyfrowej i transakcji transgranicznych, oraz działał na rzecz zwiększenia zaangażowania przedsiębiorstw handlowych.

Aby poprawić egzekwowanie prawa ochrony konsumentów, będę nadal rozważał, jakie przyjąć podejście, by wzmocnić wspierającą rolę Komisji w okolicznościach, które wpływają na konsumentów w całej Unii i w wymiarze transgranicznym. Będę też starał się dalej usprawnić system współpracy w zakresie egzekwowania prawa przez organy krajowe, które w dalszym ciągu będą podejmować działania w przypadku najbardziej rozpowszechnionych naruszeń unijnego prawa ochrony konsumentów, a jednocześnie skupię działania na wzmocnieniu naszych zdolności do skutecznego egzekwowania przepisów UE w przypadku dużych przedsiębiorstw międzynarodowych, które spoza UE targetują naszych konsumentów. Wszelkie działania w tym kontekście powinny zapewniać spójność, komplementarność i koordynację z powiązаныmi instrumentami prawnymi, takimi jak akt o usługach cyfrowych, akt o rynkach cyfrowych, akt w sprawie sztucznej inteligencji czy ogólne rozporządzenie o ochronie danych.

Zobowiązuję się regularnie składać sprawozdania przed Parlamentem Europejskim i jego komisją IMCO oraz osobiście informować Państwa, w ramach naszego zorganizowanego dialogu, o moich działaniach mających na celu dalsze wzmocnienie egzekwowania prawa ochrony konsumentów. Chętnie skorzystam też z możliwości przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu corocznego sprawozdania podsumowującego postępy z wdrażania. Celem naszej polityki musi być skuteczna realizacja, a współpraca między instytucjami może realnie przyczynić do rozpoznania niedociągnięć i znalezienia rozwiązań, które pozwolą obywatelom i przedsiębiorstwom czerpać należne korzyści z naszych polityk

5. Gdy spojrzeć wstecz na osiągnięcia i przepisy przyjęte w poprzedniej kadencji parlamentarnej w celu wzmocnienia pozycji konsumentów podczas transformacji cyfrowej i ekologicznej, widać zasadnicze znaczenie monitorowania przez Komisję Europejską wdrożenia odpowiednich przepisów z myślą o zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów i równych warunków działania dla przedsiębiorstw. Jakie konkretne działania oprócz dialogów na temat wdrażania i rocznego sprawozdania z postępów w zakresie egzekwowania przepisów i wdrażania, o których mowa w piśmie określającym Pana zadania, podejmie Pan w celu skutecznego monitorowania stosowania obowiązujących przepisów o ochronie konsumentów? W tym kontekście – w jaki sposób pomoże Pan przedsiębiorstwom, w szczególności mikroprzedsiębiorstwom i MŚP, w wypełnianiu ich obowiązków i jakie kroki podejmie Pan, aby lepiej informować konsumentów o przysługujących im prawach i środkach zaradczych? W jaki sposób zamierza Pan na bieżąco informować komisję IMCO o aktualnych i przyszłych działaniach Komisji oraz o postępach w tej dziedzinie?

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, jestem gotowy prowadzić dialogi na temat wdrażania z zainteresowanymi stronami, zgodnie z wytycznymi politycznymi, aby uzyskać bezpośrednie informacje zwrotne na temat tego, co funkcjonuje prawidłowo, a co można usprawnić. Przegląd całego ostatnio przyjętego unijnego prawodawstwa w dziedzinie konsumentów może posłużyć za punkt wyjścia, ale przedmiotem analizy mogą być także inne kwestie, takie jak etykietowanie i konsumpcja w internecie. W ten sposób można znacznie zwiększyć poczucie pewności konsumentów, że jeśli napotkają przeszkody w pełnym korzystaniu z jednolitego rynku, my podejmiemy aktywne działania. Ruch konsumencki i organy reprezentujące konsumentów będą oczywiście włączone w te działania, ale uczestniczyć w nich powinny wszystkie podmioty w łańcuchu wartości, aby pomóc nam identyfikować konkretne wyzwania związane z wdrażaniem przepisów w praktyce. Sprzyjać to będzie działaniom towarzyszącym państwom członkowskim w transponowaniu i wdrażaniu nowo uzgodnionych przepisów UE, jak np. dyrektywa w sprawie wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej lub dyrektywa o prawie do naprawy, na przykład za pomocą warsztatów i dyskusji dwustronnych.

Komisja regularnie ocenia, czy obowiązujące przepisy są odpowiednie do zakładanych celów. Ocena adekwatności pod kątem sprawiedliwości cyfrowej była tego dobrym przykładem. Takie oceny opierają się na monitorowaniu rynku i gromadzeniu danych, we współpracy z państwami członkowskimi, organizacjami konsumenckimi i przedsiębiorstwami. Jestem przekonany, że nasza polityka musi być oparta na solidnych dowodach i danych, stanowiących podstawę proporcjonalnych i skutecznych środków.

W procesie transpozycji i wdrażania będę zwracał szczególną uwagę na obciążenie administracyjne. Będę też wspierał przedsiębiorstwa w przygotowaniach do stosowania nowych przepisów prawnych, na przykład za pomocą specjalnych wydarzeń, dokumentów wyjaśniających lub, w razie potrzeby, aktualizacji programów wsparcia. Ogólnie, w przypadku wykrycia niezgodności będę prowadził dialogi z państwami członkowskimi, a w stosownych przypadkach, wszczynał postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W dziedzinie ochrony konsumentów w szczególności organy i przedsiębiorstwa są kluczowymi sojusznikami w realizacji zakładanych celów.

Zamierzam prowadzić działania, by pomóc wszystkim uczestnikom rynku – konsumentom, przedsiębiorstwom handlowym, w tym MŚP, oraz organom – w lepszym zrozumieniu unijnych przepisów w dziedzinie ochrony konsumentów i bezpieczeństwa produktów oraz w konsekwentnym ich stosowaniu. Mogę tu przytoczyć kilka przykładów projektów. Jednym z obszarów wartych uwagi są influencerzy, uznawani za mikroprzedsiębiorstwa, w przypadku gdy regularnie prowadzą działalność handlową online. Uruchomione przez Komisję centrum wsparcia prawnego dla influencerów (Influencer Legal Hub) oferujące szkolenie wideo na temat europejskich standardów ochrony konsumentów, jakie należy stosować podczas reklamy, sprzedaży towarów i świadczenia usług, jest przykładem inicjatywy zwiększającej świadomość, której rozszerzenie jest moim zdaniem przydatne.

Chcę też dalej rozwijać projekty, takie jak projekt szkoleniowy dla MŚP „Consumer Law Ready” [Gotowość w zakresie prawa konsumentów], w ramach którego unijne organizacje konsumenckie i biznesowe prowadzą szkolenia online i offline dla MŚP w dziedzinie prawa ochrony konsumentów. Materiały są zapewniane w językach krajowych i dostosowane do prawa ochrony konsumentów obowiązującego w poszczególnych państwach członkowskich, z korzyścią dla tysięcy małych przedsiębiorstw.

Kampanie informacyjne to przydatne narzędzie pozwalające zwrócić uwagę przedsiębiorstw i konsumentów na ich prawa i obowiązki, zwłaszcza gdy przyjmowane są nowe przepisy. Obecnie ponad jedna trzecia konsumentów (37%) ma niski poziom wiedzy na temat praw konsumentów, podobnie też jedna trzecia konsumentów nie składa skarg w przypadku problemów. Lepsze informowanie konsumentów o ich prawach będzie miało dla mnie ogromne znaczenie. Tego rodzaju kampanie często zwracają uwagę na bardziej szczegółowe informacje dostępne w portalu Komisji „Your Europe” – punkcie kompleksowej obsługi w zakresie informacji na temat rynku wewnętrznego, gdzie w łatwy do zrozumienia sposób wyjaśnione są prawa konsumentów i obowiązki przedsiębiorstw handlowych. Dla przykładu, w momencie gdy państwa członkowskie zaczną stosować dyrektywę o prawie do naprawy, taka kampania informacyjna mogłaby promować możliwości wynikające z tych przepisów dla konsumentów i przedsiębiorstw. Podobnie można by wykorzystać taką kampanię, aby informować konsumentów i przedsiębiorstwa o nowych ramach prawnych wprowadzonych rozporządzeniem w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów. We wszystkich tych działaniach powinniśmy efektywnie wykorzystywać Sieć Europejskich Centrów Konsumenckich, zachęcając do komunikacji dostosowanej do potrzeb na szczeblu krajowym, dlatego zapewnię, aby krajowe organizacje i organy konsumenckie były zawsze dobrze poinformowane i zaangażowane w działania komunikacyjne Komisji.

Oprócz naszych regularnych zorganizowanych dialogów i dialogów na temat wdrażania zamierzam informować komisję IMCO o bieżących i przyszłych działaniach Komisji oraz o postępach w tej dziedzinie, zapraszając Państwa do udziału w wydarzeniach Komisji, na przykład w Europejskim Szczyście Konsumentów, a także przekazując sprawozdania z wdrażania zgodnie z wymogami prawodawstwa UE.

Pytania Komisji Prawnej

6. Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych

W ostatnich dziesięcioleciach rozwinięto i wzmocniono współpracę transgraniczną między systemami wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, rodzinnych i handlowych.

Korzystając ze swoich praw, obywatele i przedsiębiorstwa UE nadal napotykać jednak bariery prawne i administracyjne. Są one spowodowane różnicowaniem i złożonością systemów prawnych państw członkowskich, zwłaszcza w przypadku transgranicznych sporów cywilnych, rodzinnych i handlowych, które mogą być kosztowne i długotrwałe. Uniemożliwia to MŚP i mikroprzedsiębiorstwom rozszerzanie działalności i wzrost oraz może

powodować problemy obywateli UE i niepewność prawa. Co więcej, jeśli przepisy Unii nie są prawidłowo transponowane, wdrożone i egzekwowane, nasi obywatele nie mogą w pełni korzystać ze swoich praw, a nasze przedsiębiorstwa – z równych warunków działania, co podważa zaufanie do projektu europejskiego.

Ponadto skuteczne administrowanie wymiarem sprawiedliwości wymaga znacznych wysiłków, aby dysponować solidnym budżetem na finansowanie jego mechanizmów, m.in. pod względem szkoleń, personelu i cyfryzacji. W związku z tym niezbędna jest skuteczna współpraca z komisarzem ds. budżetu, aby zapewnić niezbędne środki finansowe w tym obszarze, często traktowanym mniej priorytetowo.

Jakie konkretne strategie polityczne lub inicjatywy prawne rozważa Pan w celu zwiększenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości (również w kontekście niedawno przyjętej dyrektywy w sprawie SLAPP), współpracy sądowej w sprawach cywilnych, zwłaszcza transgranicznego wykonywania orzeczeń, transgranicznych skutków zbiorowego dochodzenia roszczeń w odniesieniu do elementów prawa prywatnego międzynarodowego, transgranicznego prawa rodzinnego (w tym uznawania pochodzenia dziecka), harmonizacji przepisów proceduralnych, dalszej cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości i sądownictwa, ze szczególnym uwzględnieniem częstszego wykorzystania sztucznej inteligencji i innych technologii prawnych, w sposób zgodny z ogólnymi zasadami praworządności, zasadami niezależności sądów i przejrzystości proceduralnej, deregulacją, odpowiednim finansowaniem, uproszczeniem procedur, ulepszeniem szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości i usprawnieniem wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych?

UE odnosi korzyści z kompleksowego unijnego prawodawstwa w sprawach cywilnych, rodzinnych i handlowych, ułatwiającego transgraniczną współpracę sądową między państwami członkowskimi. Prawodawstwo to dotyczy kwestii jurysdykcji, mającego zastosowanie prawa, uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania praktycznie we wszystkich obszarach prawa cywilnego i handlowego, w tym niewypłacalności, rozwodów, odpowiedzialności rodzicielskiej, środków utrzymania oraz dziedziczenia. UE dysponuje też wspólnymi jednolitymi zasadami i instrumentami dotyczącymi doręczania pism i przeprowadzania dowodu oraz stworzyła pewne uproszczone i szybkie „procedury europejskie” służące w określonych sytuacjach transgranicznych, by wymienić chociaż kilka przykładów.

Jest to sukces dla obywateli i przedsiębiorstw Unii. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zamierzam kontynuować te działania.

W pierwszej kolejności, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, pomogę w zakończeniu trwających negocjacji międzyinstytucjonalnych dotyczących wniosków w sprawie ochrony osób dorosłych, uznawania rodzicielstwa, przelewu wiarygodności oraz niewypłacalności, przy czym ostatnia z tych kwestii ma zasadnicze znaczenie dla decyzji inwestycyjnych.

Jeżeli chodzi o przyszłość, uważam, że to dobry czas, aby przyjrzeć się nadrzędnej wizji przyszłego prawa cywilnego. Rozważyłbym zainicjowanie procesu na wysokim szczeblu dotyczącego wymiaru sprawiedliwości na rzecz rozwoju, aby zbadać, w jaki sposób ten obszar polityki wraz z prawem spółek może przyczynić się do zwiększenia wzrostu i konkurencyjności oraz dalszego znoszenia barier w UE. Takie forum mogłoby skupiać Parlament Europejski, państwa członkowskie i zainteresowane strony z branży.

Moim celem jest poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości zarówno dla obywateli jak i przedsiębiorstw w całej UE. Jestem głęboko przekonany, że niekompatybilność systemów prawnych i sądowych różnych państw członkowskich nie powinna zniechęcać obywateli ani przedsiębiorstw do wykonywania przysługujących im praw. Jak przedstawiłem wcześniej w przypadku polityki konsumenckiej, także i w tym obszarze skupię się na ścisłym monitorowaniu i zapewnieniu prawidłowego stosowania obowiązującego dorobku prawnego oraz na unowocześnieniu przepisów w razie potrzeby. Priorytetem jest dopilnowanie, by instrumenty prawne były aktualne i dotrzymywały kroku najnowszym zmianom, w tym cyfryzacji, a jednocześnie zapewniały pewność prawa dzięki stabilnym przepisom. W tym kontekście zbadam także potrzebę przeprowadzenia przeglądu obowiązujących zasad proceduralnych, w szczególności aby dalej usprawnić wzajemne uznawanie wyroków.

Widzę możliwości nowych, kreatywnych działań w zakresie wdrażania, oczywiście przy jednoczesnym utrzymaniu opcji wstąpienia, w razie potrzeby, postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Do najważniejszych przepisów należy na przykład nowa dyrektywa w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed strategicznymi powództwami zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej („dyrektywa o ochronie przeciwko SLAPP”). Aby pomóc obywatelom, przedsiębiorstwom i pracownikom wymiaru sprawiedliwości, podejmę działania, by informacje i narzędzia cyfrowe dotyczące wymiaru sprawiedliwości w portalu „e-Sprawiedliwość” były bardziej przyjazne dla użytkownika. Priorytetem jest również wzmocnienie i zwiększenie świadomości na temat wsparcia zapewnianego przez Europejską Sieć

Sądową w sprawach cywilnych i handlowych, będącą kluczowym podmiotem, który ułatwia praktyczną współpracę sądową między państwami członkowskimi.

W obszarze prawa rodzinnego moim zamierzeniem będzie dalszy rozwój współpracy sądowej, w szczególności przez przyjęcie oczekującego na rozpatrzenie wniosku w sprawie uznawania rodzicielstwa oraz zapewnienie jednolitego i skutecznego egzekwowania całego dorobku prawnego.

Oprócz stałych wysiłków na rzecz poprawy wdrażania przepisów, musimy też zapewnić, aby prawodawstwo było nowoczesne i aktualne. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zbadam stosowanie i rozważę potrzebę przeglądu rozporządzenia Bruksela I bis w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania, a także rozporządzenia Rzym II dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych, rozpoczynając od planowanego na początek przyszłego roku przyjęcia sprawozdań w sprawie stosowania tych dwóch rozporządzeń. Instrumenty te są niezbędnymi elementami funkcjonującego rynku wewnętrznego, ponieważ zapewniają przedsiębiorstwom i konsumentom stabilne i przewidywalne ramy w transgranicznych transakcjach handlowych. Jednolite i proste przepisy w tym obszarze są szczególnie ważne dla MŚP, które chcą prowadzić transgraniczną działalność handlową. Przepisy te muszą być odpowiednie do zakładanych celów i dotrzymywać kroku zmieniającemu się otoczeniu technologicznemu i prawnemu. W naszej pracy będziemy musieli poświęcić szczególną uwagę wyzwaniom związanym na przykład ze zbiorowym dochodzeniem roszczeń, stanowiącymi nadużycie powództwami zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), transakcjami w środowisku internetowym oraz wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Dalsza cyfryzacja postępowań sądowych może pozwolić państwom członkowskim, obywatelom i przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, na większą wydajność i oszczędność kosztów, a jednocześnie przyczynić się do wzmocnienia jednolitego rynku i umożliwić stworzenie prawdziwej europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zamierzam przedstawić nową strategię na rzecz cyfrowego wymiaru sprawiedliwości, zapewniającą pracownikom wymiaru sprawiedliwości nowoczesne narzędzia cyfrowe, m.in. promując sztuczną inteligencję, aby zwiększyć wydajność, a jednocześnie mając świadomość potrzeby pełnego poszanowania praw podstawowych i unijnych wartości. Działaniom tym towarzyszyć będzie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości w celu poprawy umiejętności cyfrowych. Zamierzam omówić z Państwem oraz z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, sposoby osiągnięcia tych celów. Prawdą jest, że do działań tych, na szczeblu krajowym i na poziomie UE, potrzebne są odpowiednie zasoby, aby służyć celowi, jakim jest wspieranie szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości i zwiększanie współpracy sądowej.

7. 28. system prawny (przedsiębiorstwa)

W opublikowanym niedawno sprawozdaniu M. Dragiego pt. „Przyszłość europejskiej konkurencyjności” zaproponowano ustanowienie nowego ogólnounijnego statusu prawnego dla innowacyjnych start-upów – innowacyjnego przedsiębiorstwa europejskiego, które miałyby jednolitą tożsamość cyfrową ważną w UE. Przedsiębiorstwa takie odniosłyby korzyści z szeregu uzgodnień prawnych, w tym zharmonizowanych przepisów dotyczących prawa spółek i niewypłacalności. Wydaje się, że koncepcja innowacyjnego przedsiębiorstwa europejskiego znajduje odzwierciedlenie w piśmie określającym Pana zadania. Zapowiedziano w nim tzw. 28. system dla innowacyjnych przedsiębiorstw, prowadzący do stworzenia dodatkowych, opcjonalnych ram prawnych, które przedsiębiorstwa w całej UE mogłyby przyjąć i które pozwoliłyby przewyżżyć rozdrobnienie na 27 systemów krajowych.

Państwa członkowskie uczestniczące w tym systemie mogłyby zharmonizować kluczowe obszary, takie jak prawo spółek, prawo upadłościowe, prawo pracy i opodatkowanie i zaproponować przedsiębiorstwom spójne otoczenie prawne w wymiarze transgranicznym. System ten funkcjonowałby równoległe z istniejącymi ramami krajowymi i zapewniał opcjonalny, ujednolicony zbiór przepisów, które przedsiębiorstwa mogłyby wybrać, jeżeli uznają go za korzystniejszy.

Jeśli 28. system ma okazać się sukcesem, należałoby (i) działać na rzecz zwiększenia konkurencyjności i wydajności; (ii) zadbać o to, by ostateczny akt ustawodawczy rzeczywiście przyczyniał się do uproszczenia dla przedsiębiorstw, był atrakcyjny i faktycznie wybierany przez przedsiębiorstwa, wnosił rzeczywistą wartość dodaną do obecnych ram prawnych i zapewniał korelację z wnioskami oczekującymi na rozpatrzenie, np. wnioskiem z grudnia 2022 r. dotyczącym dyrektywy w sprawie harmonizacji niektórych istotnych przepisów dotyczących niewypłacalności; (iii) rozważyć, czy wniosek z grudnia 2022 r. dotyczący dyrektywy mającej na celu harmonizację niektórych aspektów materialnego prawa upadłościowego należy zastąpić nowym wnioskiem, który obejmowałby również innowacyjne przedsiębiorstwa europejskie; (iv) wyjaśnić, czy 28. system powinien dotyczyć przedsiębiorstw w ogóle, czy tylko przedsiębiorstw innowacyjnych; oraz (v) rozwiać obawy państw członkowskich,

które doprowadziły do niepowodzenia podobnych inicjatyw. Jak zamierza Pan osiągnąć wszystkie te cele, gdyby powołano Pana na komisarza?

Z zadowoleniem przyjmuję położenie mocnego nacisku politycznego na pogłębienie jednolitego rynku, ułatwienie działalności gospodarczej, znoszenie barier i pełne wykorzystanie skali rynku z 450 mln konsumentów. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, jednym z moich celów priorytetowych, zgodnie z wytycznymi politycznymi, będzie przyczynienie się do konkurencyjności UE i do tego, by prowadzenie działalności gospodarczej w Europie było łatwiejsze i sprawniejsze, w szczególności przez ograniczenie obciążenia administracyjnego. Jako inicjatywę przewodnią przygotuję konkretny wniosek w sprawie ogólnounijnego statusu prawnego przedsiębiorstwa – 28. system prawny – aby pomóc w rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw.

Ten 28. system prawny zaoferuje przedsiębiorstwom możliwość prowadzenia działalności na jednolitym rynku dzięki ogólnounijnemu statusowi prawnemu, zamiast konieczności przyjmowania krajowych form prawnych w państwach członkowskich, w których chciałyby prowadzić działalność gospodarczą. 28. system prawny należy rozumieć jako jeden z elementów szerszego zbioru środków koniecznych do tego, by pobudzać innowacje, konkurencyjność i produktywność gospodarki UE. Środki powiązane z tym 28. systemem prawnym, wykraczające poza formę prawną przedsiębiorstwa, mogłyby obejmować na przykład dostęp do rynków, do finansowania i do umiejętności, zakres ubezpieczenia, przepisy dotyczące umów, podatków i niewypłacalności, tak aby ująć w nich wszystkie najważniejsze aspekty działalności przedsiębiorstw. Korzyści byłyby proporcjonalnie większe dla mniejszych przedsiębiorstw, które dysponują mniejszymi zasobami finansowymi i ludzkimi do poruszania się po rozdrobnionym otoczeniu prawnym.

Zdaję sobie dobrze sprawę, że wcześniejsze próby wprowadzenia statusu europejskiego przedsiębiorstwa były trudne. Od 2019 r. dorobek w dziedzinie prawa spółek jednak znacznie się rozwinął, wprowadzono w pełni internetowe procedury (zakładania spółek, rejestrowania oddziałów i składania obowiązkowych informacji do rejestrów przedsiębiorców), obowiązuje zasada jednorazowości w przypadku zakładania przez przedsiębiorstwa jednostek zależnych i oddziałów w innych państwach członkowskich oraz zharmonizowane procedury dotyczące mobilności transgranicznej unijnych przedsiębiorstw (tj. transgranicznych połączeń, podziałów i przekształceń), w tym gwarancje dla pracowników oraz zabezpieczenia przed nadużyciami. Zmiany te dotyczą niektórych kwestii, które uniemożliwiły przeprowadzenie poprzednich inicjatyw, co może ułatwić osiągnięcie porozumienia w sprawie nowego 28. systemu prawnego.

Moim zamiarem byłoby wykorzystanie już istniejących rozwiązań, takich jak pojedyncza identyfikacja przedsiębiorstw za pomocą niepowtarzalnego identyfikatora europejskiego opartego na pojedynczej rejestracji oraz nowy zharmonizowany, wielojęzyczny, cyfrowy certyfikat spółki UE, który może być używany we wszystkich sytuacjach transgranicznych i jest kompatybilny z europejskim portfelem tożsamości cyfrowej. Podejście to jest zgodne z postulatami sprawozdania Draghiego. Podczas przygotowywania wniosku ważne będzie zapewnienie spójności z innymi inicjatywami mającymi na celu wspieranie innowacyjnych przedsiębiorstw, zapowiedzianymi w wytycznych politycznych lub pismach określających zadania innych komisarzy, takimi jak europejski akt o innowacjach lub planowana strategia jednolitego rynku. Cieszę się na współpracę z innymi komisarzami nad osiągnięciem tego celu.

Choć to dobry moment na realizację tej inicjatywy, powinniśmy jednak dobrze się zastanowić, jakie kwestie mogą być skutecznie rozwiązane za pomocą 28. systemu prawnego. Jednym z najważniejszych pytań do rozważenia będzie w istocie zakres 28. systemu prawnego, a mianowicie, czy powinien on być dostępny dla wszystkich przedsiębiorstw czy tylko dla przedsiębiorstw innowacyjnych. W każdym razie warunki korzystania z takiego statusu powinny być jasne. Wydaje mi się oczywiste, że kwestia ta wymaga bardziej pogłębionej dyskusji z Parlamentem Europejskim, środowiskiem biznesu, partnerami społecznymi, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami w ramach procesu na wysokim szczeblu dotyczącego sprawiedliwości na rzecz rozwoju. Umożliwi nam to stwierdzenie, z jakimi problemami zmagają się przedsiębiorstwa – zwłaszcza innowacyjne – na jednolitym rynku oraz jak je najlepiej rozwiązać.

Jeżeli chodzi o niewypłacalność, to rozdrobnienie prawa dotyczącego niewypłacalności w państwach członkowskich rzeczywiście stanowi jedną z głównych przeszkód na drodze do prawdziwej unii rynków kapitałowych (URK). Utrudnia ono inwestycje transgraniczne i dostęp do kapitału na najbardziej korzystnych dla przedsiębiorstw warunkach. Wniosek Komisji z 2022 r. będący kluczowym elementem planu działania w sprawie URK ma na celu zaradzenie obecnej sytuacji za pomocą ukierunkowanej harmonizacji. Wierzę, że ten wniosek ustawodawczy poprawi sytuację dla wszystkich przedsiębiorstw, dużych i małych, ponieważ harmonizacja w całej Unii jest niezbędna. Będzie też szczególnie korzystna dla przedsiębiorstw typu start-up dzięki proponowanemu uproszczonemu postępowaniu upadłościowemu dla małych przedsiębiorstw. W kwietniu 2024 r. Rada Europejska

wskazała ten wniosek ustawodawczy jako priorytetowy i zaapelowała o szybkie jego przyjęcie. Zgadzam się z tą oceną i będę dążył do szybkich postępów w negocjacjach. Mam nadzieję, że także Parlament wkrótce przyjmie opinię popierającą ten wniosek.

8. Polityka cyfrowa

W dziewiątej kadencji parlamentarnej przyjęto wiele aktów w dziedzinie cyfrowej, w tym akt w sprawie sztucznej inteligencji, akt o usługach cyfrowych, akt o rynkach cyfrowych i akt w sprawie danych. W ramach swoich kompetencji w zakresie prawa cywilnego, proceduralnego i prawa własności intelektualnej Komisja Prawna przedstawiła ważne opinie w tych sprawach. Była też odpowiedzialna za rozporządzenie w sprawie systemu eCodex (rozporządzenie (UE) 2022/850), za pakiet dotyczący cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości (dyrektywa (UE) 2023/2843 i rozporządzenie (UE) 2023/2844) oraz za przegląd dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkty (2022/0302(COD)) z myślą o dostosowaniu jej zarówno do gospodarki o obiegu zamkniętym, jak i do gospodarki cyfrowej. Oprócz regularnych kontroli sprawności obowiązujących instrumentów prawnych pozostaje jeszcze wiele do zrobienia, na przykład w odniesieniu do dziedziczenia danych cyfrowych, inteligentnych umów i zdecentralizowanych organizacji autonomicznych, światów wirtualnych oraz – zwłaszcza w świetle rezolucji Parlamentu Europejskiego z 20 października 2020 r. z zaleceniami dla Komisji w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję (2020/2014(INL)) – wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za sztuczną inteligencję.

Jakie środki zamierza Pan wprowadzić, aby wdrożyć wspomniane przepisy, wyeliminować pozostałe luki regulacyjne oraz zapewnić sprawiedliwość cyfrową i poszanowanie praw obywateli, a także dopilnować, aby przedsiębiorstwa i administracje krajowe nie były ograniczane przez obciążenia administracyjne i biurokrację?

To prawda, że w ostatnim roku przyjęto przełomowe nowe przepisy dotyczące środowiska cyfrowego. Sprawiają one, że UE stała się liderem w tym obszarze, zapewniają pewność prawa i umożliwiają innowacje, które zachowują unijne podejście ukierunkowane na człowieka i oparte na wartościach. Teraz trzeba to przełożyć na rzeczywiste korzyści dla ludzi i przedsiębiorstw. Wdrożenie niedawno przyjętego unijnego zbioru prawa cyfrowego będzie dla nowej Komisji priorytetem, aby zapewnić wynikające z niego znaczące i konkretne usprawnienia.

Aby wspierać wdrożenie aktu w sprawie danych, będę uczestniczył w pracach nad zaleceniem dotyczącym wzorów klauzul umownych w sprawie dzielenia się danymi i przetwarzania w chmurze, które mają zostać przedstawione w przyszłym roku. Te dobrowolne wzory klauzul pomogą przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, w stosowaniu aktu w sprawie danych. Ważne jest monitorowanie, w jaki sposób klauzule te przyczyniają się do europejskiej unii danych i czy potrzebne są dalsze działania dotyczące dzielenia się danymi.

Aby przyczynić się do pełnego stosowania aktu w sprawie sztucznej inteligencji w obszarze wymiaru sprawiedliwości, konieczny jest szereg działań, które podejmę, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona. Państwa członkowskie potrzebują ukierunkowanych wytycznych, aby mogły zaklasyfikować różne narzędzia do kategorii ryzyka według aktu w sprawie sztucznej inteligencji oraz zapewnić zgodność z wymogami tego aktu. Wymiana najlepszych praktyk, opracowanie zestawu narzędzi oraz ukierunkowane finansowanie unijne pomogłyby w skutecznym stosowaniu narzędzi sztucznej inteligencji przez organy sądowe w państwach członkowskich.

Wskazano jednak pewne luki w ramach prawnych, zwłaszcza jeżeli chodzi o odpowiedzialność za szkody spowodowane przez sztuczną inteligencję. W świetle zakończenia negocjacji dotyczących dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkty zobowiązuję się do dokładnego zbadania powodów obecnych rozbieżności między współprawodawcami w negocjacjach nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za sztuczną inteligencję. Rezolucja i niedawne badanie Parlamentu stanowią ważny przyczynek w tej kwestii.

Aby wspierać innowacyjne cyfrowe modele biznesowe, które stosują umowy oparte na sztucznej inteligencji oraz inteligentne umowy, musimy zbadać, jak najlepiej uwzględnić wzorcowe prawo ONZ dotyczące zautomatyzowanych umów z 2024 r., oraz czy działać na poziomie UE czy na szczeblu krajowym.

W obszarze ochrony konsumentów ostatnie prawodawstwo cyfrowe przyniosło znaczne usprawnienia. Niemniej jednak niedawna ocena adekwatności pod kątem sprawiedliwości cyfrowej wykazała szereg luk. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, chciałbym zająć się tymi lukami prawnymi i zaproponować akt o sprawiedliwości cyfrowej, aby rozwiązać utrzymujące się problemy dotyczące zwodniczych interfejsów, influencerów, uzależniających interfejsów między przedsiębiorstwami a konsumentami, a także umów online.

W oparciu o bieżące prace Komisji nad wdrożeniem inicjatywy w sprawie Web 4.0 i światów wirtualnych oraz na podstawie Państwa sugestii na temat kwestii regulacyjnych w dziedzinie międzynarodowego prawa prywatnego i cywilnego dotyczących światów wirtualnych, którymi należy się zająć, oczekuję dyskusji z Państwem nad metodami zapewnienia, aby światy wirtualne mogły się rozwijać w sposób, który odzwierciedla unijne wartości, zasady i prawa podstawowe. Będę monitorować kwestię dziedziczenia cyfrowego, uregulowaną głównie w prawie krajowym, oraz ocenę, czy istnieje potrzeba unijnych przepisów w tym obszarze, m.in. w kontekście rozporządzenia w sprawie dziedziczenia.

Pytania Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

9. Prawa podstawowe, społeczeństwo obywatelskie i ochrona danych

W jaki sposób – jako komisarz odpowiedzialny za monitorowanie stosowania Karty praw podstawowych – będzie Pan współpracować z państwami członkowskimi, aby zapewnić propagowanie i poszanowanie praw podstawowych, w tym przez wdrażanie odpowiedniego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE i EKPC? Czy przewiduje Pan dodatkowe środki w celu dalszego wzmocnienia związku między naruszeniami Karty a zasadami demokracji i budżetu UE? Czy podejmie się Pan składać coroczne sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego na temat stosowania Karty? Jakie działania zamierza Pan podjąć, aby zwiększyć ochronę przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, w tym za pośrednictwem komponentu „Wartości Unii” w programie „Obywatele, równość, prawa i wartości” oraz nowej platformy społeczeństwa obywatelskiego przewidzianej w piśmie określającym Pana zadania? Jak planuje Pan zapewnić skuteczność i przejrzystość unijnego finansowania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego? Biorąc pod uwagę niedawny wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Eulex Kosowo, jaką ma pan strategię zakończenia procesu przystąpienia UE do europejskiej konwencji praw człowieka?

Jak zapewni Pan Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej zasoby niezbędne do tego, by mogła realizować swoje uprawnienia? Czy zobowiąże się Pan systematycznie konsultować się z tą agencją w zakresie stanowienia prawa i ocen skutków w obszarach, które dotyczą praw podstawowych lub na nie wpływają?

Ochrona danych to jedno z praw podstawowych w porządku prawnym UE, a RODO jest najsilniejszym narzędziem UE służącym ochronie tego prawa. Ogólnie rzecz biorąc, jak ocenia Pan egzekwowanie RODO, zwłaszcza w sprawach transgranicznych? Jak postrzega Pan związek między egzekwowaniem RODO i innych unijnych przepisów cyfrowych, takich jak akt o usługach cyfrowych, akt o rynkach cyfrowych i akt w sprawie sztucznej inteligencji? Jeśli chodzi o sztuczną inteligencję, jak Pana zdaniem powinna wyglądać relacja między ochroną praw podstawowych a wspieraniem innowacji? Czy uważa Pan, że obecnie unijne przepisy o ochronie danych pozwalają skutecznie realizować ich cel, czy też widzi Pan potrzebę refleksji nad tą kwestią? Biorąc pod uwagę wcześniejsze obawy Parlamentu dotyczące kilku decyzji Komisji Europejskiej stwierdzających odpowiedni stopień ochrony oraz szereg istotnych wyroków TSUE, jakie są Pana plany w odniesieniu do międzynarodowego przepływu danych osobowych? W jaki sposób zamierza Pan rozwiązać te obawy, uwzględniając znaczenie globalnego przepływu danych dla przedsiębiorstw z UE? Jak postrzega Pan rolę Komisji w promowaniu współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony danych osobowych?

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności zostanie zatwierdzona, moim zadaniem będzie zapewnienie, aby każdego dnia, każdy obywatel Unii, niezależnie od miejsca zamieszkania w UE, korzystał z takich samych praw podstawowych opartych na wartościach, które muszą stanowić trzon naszej pracy: równości, niedyskryminacji, inkluzywności, godności ludzkiej, wolności i demokracji, zakorzenionych w Karcie praw podstawowych UE.

Aby wzmocnić stosowanie Karty praw podstawowych w UE, Komisja w 2020 r. przedstawiła strategię, stanowiącą odpowiedź na apele ze strony Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich o zwiększone monitorowanie Karty. Jest to wyzwanie, które muszą podjąć wspólnie państwa członkowskie i UE, i jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę w te działania w pełni zaangażowany. Zamierzam jak najlepiej wykorzystać to, co już funkcjonuje. Punkty kontaktowe ds. Karty w państwach członkowskich mają ważną rolę do odegrania w ułatwianiu przepływu informacji (dotychczas wyznaczono 26 takich punktów kontaktowych) i również Komisja, za pośrednictwem grup ekspertów, wspiera państwa członkowskie w transponowaniu i wdrażaniu prawa UE. Kontynuować będę, m.in. we współpracy z Agencją Praw Podstawowych, wsparcie i inwestycje na rzecz szkoleń i zasobów w zakresie Karty, z których korzystają krajowi eksperci i urzędnicy.

Ważnym punktem wyjścia jest ocena bieżącej sytuacji. Od 2021 r. roczne sprawozdania ze stosowania Karty prezentują przegląd różnych obszarów tematycznych o strategicznym znaczeniu dla praw podstawowych i zwracają uwagę na mające zastosowanie prawo i politykę UE oraz osiągnięcia i wyzwania na poziomie UE i w państwach członkowskich. Jestem gotowy nadal przedstawiać te roczne sprawozdania przed Parlamentem

i omawiać z Państwem osiągnięcia i wyzwania wskazane w wybranych obszarach polityki, a także rezolucje, jakie Parlament przyjmuje co roku na temat sytuacji w zakresie praw podstawowych w UE. Będzie to istotnym tematem moich rocznych sprawozdań z wdrażania.

Wierzę też, że musimy postrzegać monitorowanie Karty w szerszym kontekście. Stosowanie Karty jest integralną częścią ogólnego monitorowania, jakie prowadzi Komisja, dotyczącego wdrażania prawa UE i zapewniania zgodności z wyrokami Trybunału Sprawiedliwości przez państwa członkowskie. Większość praw podstawowych Karty odpowiada prawom zapisanym w europejskiej konwencji praw człowieka Rady Europy. Ze względu na to powiązanie, od 2023 r., w sprawozdaniach na temat praworządności analizuje się wskaźnik wykonania wyroków wiodących Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Mimo że to nie do Komisji, lecz do organów Rady Europy należy monitorowanie wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, stopień wykonania tych wyroków jest wskaźnikiem funkcjonowania państwa prawa, zwłaszcza w przypadku utrzymujących się problemów strukturalnych lub systemowych.

Jeżeli chodzi o budżet UE i poszanowanie praw podstawowych, to horyzontalny warunek podstawowy dotyczący skutecznego stosowania i wdrażania Karty gwarantuje, że unijne fundusze są wydawane przy pełnym poszanowaniu Karty. W wytycznych politycznych zwrócono uwagę na potrzebę bardziej skutecznego budżetu w przyszłych WRF, rozważając sposoby wzmocnienia różnych rodzajów zachęt. W wytycznych potwierdzono również, że poszanowanie praworządności to warunek konieczny wykorzystywania funduszy UE. Istotne będzie zapewnienie spójności między naszymi instrumentami budżetowymi i powiązаныmi działaniami, będę więc współpracował z innymi komisarzami, by znaleźć jak najlepszy sposób zmaksymalizowania skuteczności.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obrońcy praw człowieka odgrywają kluczową rolę w ochronie i propagowaniu unijnych wartości praw podstawowych, praworządności i demokracji. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zintensyfikuję prace Komisji, aby umożliwić dynamiczną przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego w Europie, m.in. za pomocą ukierunkowanego finansowania na wsparcie i ochronę podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obrońcy praw człowieka mają zasadnicze znaczenie dla dobrego funkcjonowania naszych demokracji oraz propagowania i ochrony wspólnych unijnych wartości zapisanych w Traktatach UE i Karcie praw podstawowych, przyczyniając się do zapewnienia ochrony praworządności w praktyce. Dane wskazują jednak, że w całej UE kurczy się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego. Zwiększę nasze zaangażowanie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obrońcami praw człowieka, m.in. za pośrednictwem Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego, aby wspierać bardziej systematyczny dialog obywatelski w sprawach związanych z unijnymi wartościami. W ten sposób zapewnimy jednolite ramy uczestnictwa w szeregu różnych polityk UE. Zbadam też, jak bardziej strategicznie możemy włączyć społeczeństwo obywatelskie w prace Komisji, w merytoryczny i skuteczny sposób, m.in. w ramach prac nad tarczą demokracji.

Rozważę też sposoby udzielania bardziej stabilnego i długoterminowego wsparcia na rzecz propagowania praw i wartości przez dalsze wzmocnianie społeczeństwa obywatelskiego. Przykładowo moglibyśmy zająć się kwestią obecnych, często pokrywających się systemów monitorowania otoczenia, w jakim te podmioty działają na szczeblu krajowym, oraz współpracować ściślej z państwami członkowskimi, aby lepiej chronić środowisko, w którym działają organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obrońcy praw człowieka na poziomie krajowym i UE.

Program „Obywatele, równość, prawa i wartości” (program CERV) zapewnia wsparcie organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i obrońcom praw człowieka, w szczególności za pośrednictwem komponentu „Wartości Unii”. Wymaga on gruntownego systemu zarządzania i kontroli na każdym etapie procesu – wyboru, wdrażania i oceny – a także podczas cyklu życia każdego projektu, zaś otwartość i przejrzystość, z jaką ten program jest realizowany, przyczynia się do jego wpływu. Ważne jest też zapewnienie, aby finansowanie z tych programów nie dostało się w niepowołane ręce.

Jeżeli chodzi o przystąpienie UE do europejskiej konwencji praw człowieka, wyrok w sprawie EULEX KOSOVO z dnia 10 września 2024 r. stanowi istotny krok naprzód i przybliży UE do członkostwa w konwencji. Wyrok ten zapewnił większą jasność co do aspektów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa i teraz musimy przedyskutować jego skutki z państwami członkowskimi. Przed nami jeszcze wiele do zrobienia, w tym opinia Trybunału Sprawiedliwości w sprawie pełnej zgodności zmienionego porozumienia z Traktatami, zatwierdzenie przez Radę i zgoda Parlamentu Europejskiego oraz zatwierdzenie przez państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Uważam jednak, że jesteśmy bliżej niż kiedykolwiek do osiągnięcia tego kamienia milowego dla ochrony praw człowieka w Europie i z niecierpliwością oczekujemy ponownia wysiłków na rzecz zakończenia tego procesu.

Wierzę, że Agencja Praw Podstawowych (FRA) dowiodła, że jest istotnym uczestnikiem ogółu działań wspierających prawa podstawowe. Powinniśmy w dalszym ciągu korzystać z cennej wiedzy fachowej FRA podczas przeprowadzania ocen skutków i przygotowywania inicjatyw, aby zagwarantować, by wnioski Komisji spełniały najwyższe standardy w zakresie praw podstawowych. Z zadowoleniem przyjmuję także fakt, że wszystkie instytucje mogą korzystać z doradztwa FRA na dalszych etapach prawodawstwa.

W odniesieniu do ochrony danych skuteczne egzekwowanie unijnych przepisów ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania podstawowego prawa do ochrony danych osobowych w UE. Jestem zdecydowany podejmować działania w zakresie egzekwowania przepisów w sprawach transgranicznych o dużej skali, które dotyczą danych osobowych milionów Europejczyków. Dlatego też z niecierpliwością oczekuję, że wraz ze współprawodawcami doprowadzimy do szybkiego przyjęcia wniosku Komisji w sprawie przepisów proceduralnych ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Przyczyni się to do solidnego i efektywnego egzekwowania RODO przez organy ochrony danych w dużych, skomplikowanych sprawach oraz pomoże osiągnąć konsensus w najważniejszych kwestiach na wczesnym etapie danej sprawy. Organom ochrony danych łatwiej będzie szybko eliminować naruszenia, pociągać do odpowiedzialności łamiących przepisy oraz zapewniać środki zaradcze osobom fizycznym.

Zgodnie z pismem określającym zadania zapewnię, aby RODO pozostało dostosowane do transformacji cyfrowej i odpowiadało na zmieniające się potrzeby, w tym w zakresie bezpieczeństwa i konkurencyjności.

UE przyjęła szereg inicjatyw mających na celu kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy. Każda z tych nowych inicjatyw ma konkretny cel, na przykład zapewnienie bezpiecznego środowiska online lub uczynienie rynków cyfrowych bardziej uczciwymi i kontestowalnymi. Żadna z tych inicjatyw nie zmierza do uregulowania przetwarzania danych osobowych jako nadrzędnego celu i jasne jest, że to RODO pozostaje fundamentem unijnych cyfrowych ram regulacyjnych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Jednocześnie jednak, w niektórych przypadkach, te nowe inicjatywy uzupełniają RODO lub wyjaśniają, w jaki sposób rozporządzenie to ma być stosowane w określonej dziedzinie, dlatego konieczne jest zapewnienie spójności i zgodności, m.in. podczas wdrażania i egzekwowania tych przepisów. Wierzę, że w tym celu musimy wzmocnić współpracę między organami egzekwowania prawa. Kilka bieżących inicjatyw dotyczy tej kwestii. Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) aktywnie przyczynia się do prac nad aktem o rynkach cyfrowych (DMA). Choć działania te są pozytywne, rozważyłbym dalej, w jaki sposób możemy ułatwić bardziej ustrukturyzowaną i skuteczną współpracę, zwłaszcza w sytuacjach, w których zaangażowanych jest kilka organów regulacyjnych. Jestem zdecydowany wspierać wszystkie wysiłki zapewniające spójne i komplementarne stosowanie i egzekwowanie całego zbioru prawodawstwa cyfrowego, przy jednoczesnym zachowaniu kompetencji właściwych organów egzekwowania prawa.

Sukces RODO jako źródła inspiracji dla wielu nowoczesnych przepisów dotyczących prywatności na całym świecie oferuje nowe możliwości opracowywania narzędzi służących do bezpiecznego przekazywania danych, w tym nowych decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony, przy zachowaniu pełnej zgodności z wymogami określonymi przez Trybunał Sprawiedliwości i dalej rozwiniętymi przez EROD. Międzynarodowe przepływy danych są istotnym elementem transformacji cyfrowej naszego społeczeństwa i coraz bardziej globalnej gospodarki cyfrowej. Poszanowanie prywatności jest warunkiem stabilnych, bezpiecznych i konkurencyjnych przepływów danych, jak również czynnikiem umożliwiającym współpracę międzynarodową w takich obszarach jak egzekwowanie prawa i współpraca sądowa, współpraca regulacyjna oraz badania naukowe, by podać choć kilka przykładów. Dlatego zamierzam zintensyfikować rozmowy z różnymi państwami trzecimi, na przykład Brazylią i Kenią, oraz rozważyć możliwość rozpoczęcia negocjacji z kolejnymi partnerami międzynarodowymi, którzy w ostatnim czasie przyjęli przepisy w dziedzinie ochrony danych zapewniające wyższy poziom ochrony. Będę też dążył do ułatwienia zaufanego przekazywania danych z organizacjami międzynarodowymi przez przyjęcie decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony lub stworzenie innych mechanizmów przekazywania danych przewidzianych w RODO.

Kontynuować będę zapewnianie, aby decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony były przyjmowane wyłącznie po gruntownym oceniu, że wszystkie odpowiednie wymogi prawne zostały spełnione, i zwrócę szczególną uwagę na skuteczne wykonywanie praw przez osoby, których dane dotyczą, przed niezależnymi organami nadzoru i sądami, w tym w obszarze rządowego dostępu do danych. Promowanie międzynarodowej konwergencji wokół wysokich standardów ochrony będzie jednym z moich priorytetów. Istniejące narzędzia i fora – jak np. „Akademia Ochrony Danych” Komisji czy niedawno ustanowiona sieć ds. odpowiedniego poziomu ochrony – mogłyby odgrywać ważną rolę w promowaniu wymiany informacji, doświadczeń i najlepszych praktyk między UE i partnerami zagranicznymi.

10. Praworządność i wolność mediów

Jako komisarz ds. praworządności jak planuje Pan zwiększyć wpływ rocznego sprawozdania na temat praworządności i jak zamierza Pan zająć się wpływem praworządności na funkcjonowanie jednolitego rynku? Jaka jest Pana odpowiedź na apel Parlamentu o rozszerzenie zakresu rocznego sprawozdania na temat praworządności na wszystkie wartości wymienione w art. 2 TUE oraz o ustanowienie unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, regulowanego porozumieniem międzyinstytucjonalnym? Jak konkretnie wsparłby Pan apel Parlamentu o kontynuowanie wysłuchań na mocy art. 7 TUE w przypadku Węgier i czy rozważa Pan zaproponowanie reformy tej procedury? Czy zobowiązuje się Pan w pełni wykorzystywać narzędzia egzekwowania prawa, w szczególności przyspieszone postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wnioski o zastosowanie środków tymczasowych przed TSUE oraz systematyczne działania następcze w związku z niewykonaniem wyroków TSUE? Jak zamierza Pan wzmocnić stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności oraz spójność z innymi odpowiednimi aktami ustawodawczymi? Jakie byłoby Pana stanowisko w odniesieniu do osiągnięcia kamieni milowych związanych z praworządnością w poszczególnych KPO państw członkowskich jako warunku wypłaty środków finansowych i w jaki sposób zapewni Pan, aby środki finansowe odmrażano dopiero po spełnieniu tych warunków? W jaki sposób skoordynowałby Pan współpracę z innymi komisarzami (np. ds. budżetu) odpowiedzialnymi za stosowanie tych warunków i jak zamierza Pan wzmocnić wymiar praworządności w następnych WRF?

Jakie są Pana plany dalszego wzmocnienia ochrony niezależnych mediów, dziennikarzy i działaczy na rzecz praw człowieka? Jak planuje Pan zadbać o wdrożenie europejskiego aktu o wolności mediów, w tym w zakresie ochrony źródeł dziennikarskich i poufnej komunikacji przed inwazyjną inwigilacją? Czy przedstawi Pan wniosek ustawodawczy w celu dopilnowania, aby stosowanie inwazyjnych narzędzi inwigilacji przez podmioty publiczne i prywatne było zgodne ze standardami demokratycznymi, zasadami praworządności i Kartą, zgodnie z zaleceniami PE? Jakie kluczowe propozycje będzie zawierać europejska tarcza demokracji, w tym w odniesieniu do ochrony integralności procesów demokratycznych i wyborów w UE? Czy rozważy Pan zaproponowanie przepisów rozszerzających zakres dyrektywy SLAPP na wszystkie sprawy SLAPP (w tym na gruncie prawa karnego)?

Praworządność, prawa podstawowe i demokracja to fundamenty naszej Unii i w dzisiejszym świecie wszyscy musimy te wartości promować i wspierać oraz ich bronić. Jak stwierdzono w wytycznych politycznych, nasza przyszłość zależeć będzie od silnej demokracji i obrony wartości, które pozwalają nam korzystać z naszych praw i wolności. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę dalej pogłębiał te ważne działania w celu ochrony naszej demokracji i poszanowania naszych wartości, w ścisłej współpracy z wiceprzewodniczącym wykonawczym do spraw suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji, innymi właściwymi komisarzami oraz pozostałymi instytucjami UE.

Uważam sprawozdanie na temat praworządności za jeden z najważniejszych elementów naszego zestawu narzędzi w dziedzinie praworządności. Przez systematyczne i obiektywne monitorowanie sytuacji w zakresie praworządności we wszystkich państwach członkowskich sprawozdanie to przyczynia się do wzmocnienia gotowości państw członkowskich i UE jako całości do reagowania na problemy dotyczące praworządności. Wpływ sprawozdania jest wyraźnie pozytywny i wraz z zaleceniami okazuje się on coraz bardziej skuteczny w pobudzaniu konkretnych reform w państwach członkowskich we wszystkich obszarach objętych jego zakresem. Dotyczy to również krajów objętych procesem rozszerzenia, które już uczestniczą w procesie sprawozdania na temat praworządności i które zostaną do niego włączone w przyszłości, ponieważ stanowi to gwarancję, że reformy podjęte na drodze do przystąpienia zostaną utrzymane także w przyszłości. Działania te można jeszcze wzmocnić i skonsolidować, na przykład przez ściślejsze powiązanie z wydatkami UE oraz wzbogacenie cyklu sprawozdawczego.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych, aby wzmocnić powiązanie między wsparciem finansowym a zaleceniami dla państw członkowskich zawartymi w sprawozdaniu na temat praworządności, a także aby dalej wspierać reformy w zakresie praworządności przez zapewnienie, by finansowanie unijne mogło być przeznaczane na krajowe środki, służące na przykład walce z korupcją i ochronie interesów finansowych UE.

W pełni popieram także cel wyznaczony w wytycznych politycznych, dotyczący wzmocnienia wymiaru jednolitego rynku w sprawozdaniu na temat praworządności. Praworządność nie pozostaje teorią, lecz ma zasadniczy wpływ na życie ludzi w demokracji. Wywiera też ogromny wpływ na nasz dobrobyt. Skuteczne

systemy wymiaru sprawiedliwości, walka z korupcją i dobre stanowienie prawa podlegające mechanizmom kontroli i równowagi mają nie tylko podstawowe znaczenie dla ochrony praw podstawowych i demokracji, ale także bezpośrednie skutki gospodarcze, wpływające na inwestycje, konkurencyjność i miejsca pracy. Z tego względu uzasadnione jest położenie większego nacisku na kwestie praworządności, które wpływają na przedsiębiorstwa działające na jednolitym rynku.

Sprawozdanie na temat praworządności było i będzie skuteczne, ponieważ ma solidne podstawy i jest dobrze ukierunkowane. Już obecnie ma szeroki zakres, do którego dochodzi jeszcze aspekt jednolitego rynku, dlatego wszelkie dalsze rozszerzenie tego zakresu o prawa podstawowe lub inne wartości na podstawie art. 2 TUE będą musiały być gruntownie zbadane. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, omówię z Parlamentem Europejskim dalsze działania w zakresie praw podstawowych, w szczególności w odniesieniu do prac nad wzmocnieniem stosowania Karty (zob. odpowiedź powyżej).

Ścisła współpraca z Parlamentem Europejskim i jego komisją LIBE, dotycząca ochrony i promowania praworządności, praw podstawowych i demokracji, ma fundamentalne znaczenie dla kontynuowania tych działań na poziomie UE. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, jestem gotowy rozważyć sposoby wzmocnienia naszej współpracy i stworzenia dalszych powiązań między różnymi komponentami naszej pracy. Moglibyśmy na przykład regularnie wymieniać się informacjami na temat różnych sprawozdań i inicjatyw dotyczących unijnych wartości. Pojawiła się także propozycja powołania grupy kontaktowej, która regularnie omawiałaby sytuację w zakresie praworządności, także z Radą.

Jeżeli moja kandydatura na komisarza zostanie zatwierdzona, zapewnię, aby wszystkie narzędzia, jakimi dysponujemy w celu wzmocnienia i ochrony unijnych wartości, były stosowane w pełni i przy zapewnieniu synergii i spójności.

Zdecydowanie opowiadam się za skutecznym wdrażaniem i egzekwowaniem prawa UE, w tym w drodze postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, jeżeli to konieczne. Pierwszeństwo prawa UE i poszanowanie wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej to podstawowe zasady porządku prawnego UE, którego musimy w pełni przestrzegać.

Popieram także bardziej skuteczne stosowanie art. 7 TUE – jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę kontynuował regularne informowanie Rady o sytuacji na Węgrzech w kontekście trwającej procedury przewidzianej w art. 7 ust. 1 TUE, dopóki nie zostaną rozwiązane wszystkie kwestie poruszone w uzasadnionym wniosku Parlamentu. Rada musi zapewnić uczciwe rozpatrzenie uzasadnionego wniosku złożonego przez Parlament.

Przewodnicząca Komisji jasno stwierdziła w wytycznych politycznych, że poszanowanie praworządności to warunek konieczny wykorzystywania funduszy UE. Stworzyliśmy już ważne narzędzia, by to zapewnić. Dzięki rozporządzeniu w sprawie warunkowości dysponujemy skutecznym instrumentem ochrony budżetu UE przed naruszeniami zasad państwa prawnego w państwach członkowskich, w przypadkach gdy Komisja uznaje, że naruszenia tych zasad bezpośrednio wpływają lub stwarzają poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii. Również Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), wraz z horyzontalnym warunkiem podstawowym w ramach polityki spójności i w oparciu o europejski semestr i roczne sprawozdanie na temat praworządności, zapewnia znaczącą zachętę do reform dotyczących problemów w zakresie praworządności w szeregu państw członkowskich. Plany odbudowy i zwiększania odporności niektórych państw członkowskich zawierają „nadrzędne kamienie milowe”, w tym niektóre związane z reformami w zakresie praworządności, które należy spełnić, zanim mogą zostać uruchomione fundusze, aby zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii.

W przyszłości, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych, aby pomóc w zapewnieniu, by następne wieloletnie ramy finansowe w dalszym ciągu zawierały silne zabezpieczenia w zakresie praworządności. Takie zabezpieczenia będą się opierać na stałym stosowaniu ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii, a przy ich tworzeniu można będzie korzystać także z doświadczeń NextGenerationEU i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, które pokazały, w jaki sposób fundusze unijne mogą promować reformy w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jak również z doświadczeń ze stosowania horyzontalnych warunków podstawowych. Nasze działania będą zmierzać do stworzenia ściślejszych powiązań między zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu na temat praworządności a wsparciem finansowym w ramach

budżetu UE, a jednocześnie nadal zapewniać silne synergie i spójność z działaniami prowadzonymi z państwami członkowskimi w ramach europejskiego semestru.

Jak już wyjaśniłem w poprzednich odpowiedziach, ochrona i pielęgnowanie naszej demokracji będą podstawowymi priorytetami mojego mandatu, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona. Kierować będę pracami nad nową europejską tarczą demokracji, aby przeciwdziałać poważnym zagrożeniom dla demokracji w UE. W oparciu o europejski plan działania na rzecz demokracji i pakiet na rzecz obrony demokracji oraz we współpracy z innymi komisarzami, pod kierunkiem wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji, będę pogłębiać prace na rzecz zwalczania zagranicznych manipulacji informacjami i ingerencji w informacje oraz dezinformacji, aby zabezpieczać uczciwość i integralność wyborów oraz wzmacniać demokratyczne mechanizmy kontroli i równowagi, wspierać rozwijanie odporności i gotowości naszego społeczeństwa oraz stawiać obywateli w centrum naszej demokracji. Możemy poprawić naszą świadomość sytuacyjną i wzmocnić naszą zdolność do wykrywania, analizowania i proaktywnego zwalczania zagrożeń. Będzie to wymagało lepszej koordynacji i wzmocnienia wysiłków na rzecz zapobiegania zagrożeniom i wyposażenia obywateli w kluczowe umiejętności poruszania się w przestrzeni informacyjnej, takie jak umiejętności korzystania z mediów i umiejętności cyfrowe. Powinniśmy również starać się dalej wzmacniać współpracę za pośrednictwem takich podmiotów jak europejska sieć współpracy w zakresie wyborów, oraz wspierać rozwój narzędzi operacyjnych i narzędzi budowania zdolności, aby zachować uczciwość i chronić integralność wyborów, np. za pomocą unijnego repozytorium najlepszych praktyk, a także opracowywać środki wspierające bezpieczeństwo kandydatów politycznych i wybranych przedstawicieli.

Dziennikarze, niezależne media i obrońcy praw człowieka odgrywają zasadniczą rolę w naszych demokracjach, ponieważ przyczyniają się do ochrony praw podstawowych i działają jako strażnicy przeciwko naruszeniom praworządności. Ich bezpieczeństwo i ochrona będą istotnym celem mojej pracy, jeżeli moja kandydatura na komisarza zostanie zatwierdzona. W tym celu zwrócę szczególną uwagę na działania państw członkowskich w związku z zaleceniem w sprawie bezpieczeństwa dziennikarzy z 2021 r. oraz zaleceniem w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed SLAPP z 2022 r. i w razie potrzeby podejmę dalsze działania. Pod kierunkiem wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji będę prowadzić działania ułatwiające szybkie i prawidłowe wdrożenie europejskiego aktu o wolności mediów. Na początku moim priorytetem będzie zapewnienie, aby Europejska Rada ds. Usług Medialnych była w pełni operacyjna i zwracała szczególną uwagę na przepisy dotyczące nadawców publicznych, ochrony dziennikarzy i niezależności redakcyjnej mediów, m.in. wydając wytyczne dotyczące wprowadzania zabezpieczeń przeciwko arbitralnemu usuwaniu treści internetowych publikowanych przez renomowane firmy medialne.

Jeżeli chodzi o dalsze możliwe przepisy przeciwko SLAPP, moim pierwszym celem będzie zapewnienie szybkiego i starannego wdrożenia obowiązujących instrumentów, które łączą silne zabezpieczenia legislacyjne chroniące dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed SLAPP w transgranicznych postępowaniach cywilnych z elementami prawa miękkiego na podstawie powiązanego zalecenia Komisji, które ma zastosowanie do wszystkich rodzajów postępowań. Ścisłe monitorowanie wdrażania tych instrumentów jest już w toku i będzie kontynuowane. Na tej podstawie powinniśmy zastanowić się nad dalszymi działaniami na poziomie UE w celu ochrony dziennikarzy i obrońców praw, w ścisłej współpracy z unijną siecią punktów kontaktowych ds. SLAPP, ustanowionych przez państwa członkowskie.

Europejski akt o wolności mediów to ważny krok w walce ze stosowaniem inwazyjnych narzędzi inwigilacji. Zawiera on ogólny zakaz stosowania oprogramowania do inwazyjnego nadzoru w urządzeniach używanych przez dostawców usług medialnych, w tym dziennikarzy, poza ściśle określonymi wyjątkami i z zastrzeżeniem spełnienia rygorystycznych warunków materialnych i proceduralnych. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję, aby stosowanie tego przepisu było dokładnie monitorowane. Zgodnie z informacją, jaką Komisja przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu w odpowiedzi na jego specjalne rezolucje, zaplanowano konsultacje z państwami członkowskimi w sprawie wniosku nieustawodawczego dotyczącego stosowania oprogramowania do inwazyjnego nadzoru przez organy krajowe w UE, traktującego tę kwestię w szczególności z perspektywy ochrony danych.

11. Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych

Jakie będą Pana bezwzględne priorytety w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych? W jaki sposób zapewni Pan pełne wdrożenie instrumentów ustawodawczych przyjętych w poprzedniej kadencji, w tym pakietu dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego, i jaka będzie Pana rola w zapewnianiu spójności instrumentów prawa karnego materialnego? Jak zadba Pan o to, by wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych nadązał za rozwojem technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, zarówno w odniesieniu do

wykorzystywania nowych technologii do usprawniania systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, jak i w przypadku konieczności kryminalizacji bardzo poważnych naruszeń (np. przepisów o ochronie danych), do których doszło przy użyciu technologii?

Jakie środki można wprowadzić, aby jeszcze bardziej usprawnić współpracę sądową między państwami członkowskimi przy wsparciu ze strony Eurojustu oraz zwiększyć skuteczność systemu sądownictwa karnego w zwalczaniu przestępczości? Jednym z Pana zadań będzie udoskonalenie europejskiego nakazu aresztowania; czy w tym celu zaproponowałby Pan nowy instrument prawny czy raczej skoncentrował się na lepszym stosowaniu obecnych ram prawnych?

Jakie konkretne kroki zamierza Pan podjąć, aby udoskonalili unijne podejście antykorupcyjne oraz zwiększyć koordynację i synergii między różnymi organami UE właściwymi w dziedzinie walki z korupcją a państwami członkowskimi? Czy proponuje Pan konkretne przepisy w tej dziedzinie? W jaki sposób zamierza Pan wspierać Prokuraturę Europejską, która stoi w obliczu szeregu praktycznych wyzwań, w szczególności związanych z personelem i ograniczeniami budżetowymi, zagrażających jej skuteczności? Czy zobowiąże się Pan zaproponować zmianę rozporządzenia w sprawie Prokuratury Europejskiej, w tym rozszerzenie jej kompetencji, a jeśli tak, to na jakie przestępstwa?

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, jednym z moich głównych priorytetów będzie zapewnienie stosowania prawa karnego na poziomie UE w celu skutecznej ochrony naszych obywateli, a także zabezpieczenie unijnych wartości i interesów finansowych. Chciałbym rozważyć zebranie opinii od Parlamentu Europejskiego, państw członkowskich, organów krajowych i społeczeństwa obywatelskiego na temat sposobów dalszego stosowania prawa karnego UE do skutecznej walki z przestępczością. W tym kontekście będę gotowy wspierać komisarza do spraw wewnętrznych i migracji i przyczynić się do opracowania europejskiej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego. Priorytetem będzie dla mnie również ułatwienie porozumienia między współprawodawcami w sprawie ważnych oczekujących na przyjęcie wniosków ustawodawczych, m.in. dyrektywy o prawach ofiar i dyrektywy o zwalczaniu korupcji, przy zachowaniu wysokiego poziomu ambicji.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, skupię się także na skutecznym i konsekwentnym wdrażaniu obowiązujących instrumentów, w tym za pomocą usprawnionych wytycznych i dialogów, jeżeli będą pomocne, oraz w drodze postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w razie potrzeby. Będzie to elementem moich rocznych sprawozdań z postępów i problemów we wdrażaniu. Chciałbym podejmować dalsze praktyczne działania, aby pomagać państwom członkowskim we wdrażaniu przepisów, np. rozwijać tworzoną już zdecentralizowaną platformę informatyczną umożliwiającą bezpieczną i niezawodną komunikację między organami sądowymi lub dostawcami usług. Jeżeli chodzi o bardzo poważne naruszenia przepisów o ochronie danych, do których dochodzi przy użyciu technologii, to zarówno RODO, jak i dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych nakładają na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia skutecznych, proporcjonalnych i odstrasających kar za naruszenie przepisów. Dopilnuję, aby państwa członkowskie wywiązywały się z tego obowiązku.

Dwoma kolejnymi priorytetami będą dla mnie usprawnienie współpracy sądowej, m.in. przy wsparciu ze strony Eurojustu, oraz zwiększenie skuteczności systemów sądownictwa karnego w zwalczaniu przestępczości. Należy stworzyć bezpieczne kanały komunikacji między organami krajowymi a Eurojustem, dlatego dokładnie przeanalizuję wyniki trwających ocen, aby stwierdzić, czy zmiany rozporządzenia w sprawie Eurojustu mogłyby pomóc w pełnym wykorzystaniu potencjału tej agencji. Moglibyśmy też rozważyć rozszerzenie mandatu Eurojustu dotyczącego przechowywania dowodów związanych z przestępstwami międzynarodowymi o inne obszary przestępczości, na przykład przestępczość zorganizowaną. Zastanowię się również nad możliwym sformalizowaniem korzystania ze stałych wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, przetestowanych w przypadku Międzynarodowego Centrum Ścigania Zbrodni Agresji przeciwko Ukrainie. Wreszcie, razem z komisarzem do spraw wewnętrznych i migracji, zbadam, jak najlepiej zapewnić maksymalne wykorzystanie potencjału ścisłej współpracy Eurojustu i Europolu .

Europejski nakaz aresztowania (ENA) to jedno z najbardziej udanych narzędzi unijnego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, ale ważne jest dopilnowanie, by tak było nadal w zmieniających się warunkach. Z uwagi na to, że Trybunał Sprawiedliwości wydał już ponad 85 orzeczeń w sprawie ENA, pracownikom wymiaru sprawiedliwości coraz trudniej jest być z nimi na bieżąco. Wyzwaniem są również interakcje między ENA a innymi decyzjami ramowymi, np. w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności, oraz egzekwowanie tych wyroków w innych państwach członkowskich. Rozważyłbym sposoby dalszego zwiększenia skuteczności ENA.

Cyfryzacja i wykorzystanie technologii sztucznej inteligencji są też istotne dla zwiększenia efektywności w sektorze wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych oraz usprawnienia i ułatwienia procedur, w tym

służących współpracy sądowej. Wykorzystanie technologii cyfrowych może zmniejszyć obciążenie sędziów wynikające z dodatkowych obowiązków, dając im więcej czasu na skupienie się na podstawowych zadaniach. Ważnym krokiem będzie wdrażanie pakietu cyfryzacji w kolejnych latach. W ramach przyszłej strategii dotyczącej wykorzystania technologii cyfrowych w systemach wymiaru sprawiedliwości, zbadam, w jaki sposób możemy wspierać państwa członkowskie w korzystaniu ze sztucznej inteligencji i innych narzędzi informatycznych w obszarze wymiaru sprawiedliwości.

Jeżeli chodzi o współpracę sądową, to w ostatnich latach znacznie się rozwinęła i musimy te działania kontynuować. Unijny system wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych staje też wobec wyzwań, które wymagać będą działań wykraczających poza granice Unii. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę kontynuował wzmocnianie ścisłej współpracy z państwami trzecimi, aby ułatwiać współpracę sądową w walce z poważnymi przestępstwami, w tym z handlem ludźmi, przemytem ludzi i handlem narkotykami.

Korupcja szkodzi skuteczności polityki publicznej i podważa zaufanie obywateli do państwa i instytucji publicznych. W wytycznych politycznych wskazano w szczególności, w jaki sposób organy unijne i krajowe powinny działać razem w walce z korupcją. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, pierwszym kluczowym krokiem będzie dla mnie zakończenie negocjacji w sprawie dyrektywy antykorupcyjnej. Opracuję pierwszą unijną strategię antykorupcyjną, przygotowaną w oparciu o konsensus i szerokie konsultacje, w szczególności z Parlamentem Europejskim i państwami członkowskimi. Za ważną podstawę mogą posłużyć prace unijnej sieci antykorupcyjnej, ustanowionej przez Komisję w 2023 r. Strategia ta zaoferuje jasne podejście UE do działań przeciwko korupcji, a kluczowym elementem będzie tu oczywiście wzmocniona współpraca między UE a państwami członkowskimi oraz między samymi państwami członkowskimi.

Bardziej ogólnie, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, wraz z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych zbadam dalsze sposoby przeznaczania finansowania unijnego na środki zwalczania korupcji, zwłaszcza zapobieganie korupcji.

Jeżeli chodzi o EPPO, to zgodnie z wytycznymi politycznymi i pismem określającym moje zadania, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, rozpocznę proces refleksji, aby stwierdzić, czy EPPO potrzebne są nowe uprawnienia do badania aspektów poważnych przestępstw transgranicznych. W tym celu dążyć będę do przyspieszenia trwającej oceny rozporządzenia w sprawie EPPO. W ostatnich kilku latach władza budżetowa znacznie wzmocniła zasoby kadrowe i budżet EPPO. Dołożę starań, aby zapewnić dalsze wsparcie Komisji dla EPPO i umożliwić jej pomyślną realizację ważnej misji. W tym celu będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych.

Pytanie Komisji Budżetowej

12. W piśmie określającym zadania przewodnicząca powierza Panu ściślejsze powiązanie zaleceń zawartych w sprawozdaniu na temat praworządności ze wsparciem finansowym z budżetu UE. Apeluje również o to, by przyszły długoterminowy budżet wyposażyć w silne zabezpieczenia w zakresie praworządności. Ponieważ będzie miał Pan za zadanie dopilnować, aby poszanowanie praworządności pozostało wymogiem korzystania z funduszy UE, jakie konkretne środki zamierza Pan wprowadzić, aby rygorystycznie i terminowo stosowano się do zaleceń zawartych w sprawozdaniu na temat praworządności mających wpływ na budżet UE. Jakie ustalenia robocze wprowadzi Pan w celu współpracy z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych. Czy udostępni Pan Parlamentowi trwające oceny warunków podstawowych polityki spójności?

Poszanowanie praworządności jest i będzie nadal koniecznym warunkiem unijnego finansowania. Rozporządzenie w sprawie warunkowości i horyzontalny warunek podstawowy związany z Kartą stanowią bardzo pozytywne elementy bieżących wieloletnich ram finansowych. W odpowiedzi na pytanie 10 przedstawiłem, w jaki sposób musimy kontynuować te działania, zgodnie z podejściem określonym w wytycznych politycznych.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych, aby pomóc w zapewnieniu, by następne wieloletnie ramy finansowe w dalszym ciągu zawierały silne zabezpieczenia w zakresie praworządności. Takie zabezpieczenia będą oparte na konsekwentnym stosowaniu ogólnego systemu warunkowości, mającego zastosowanie do wszystkich funduszy, zgodnie z wytycznymi politycznymi i na podstawie dotychczasowych doświadczeń z jego stosowania.

Stworzyliśmy kompleksowy zestaw narzędzi i choć każdy z tych instrumentów rządzi się własnymi przepisami i podstawami, to muszą one dobrze ze sobą współgrać. Istotne będzie zapewnienie spójności między tymi instrumentami i powiązaniem działań, dlatego we współpracy z innymi komisarzami zbadam możliwości usprawnienia ich stosowania, by zwiększyć ich skuteczność. Roczne sprawozdanie na temat praworządności i zawarte w nim zalecenia są ważnym źródłem do wykorzystania przy monitorowaniu kwestii praworządności w państwach członkowskich i mają podstawowe znaczenie dla ocen przeprowadzanych na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości. W przypadkach wchodzących w zakres rozporządzenia w sprawie warunkowości, w tym wynikających z rocznego sprawozdania na temat praworządności, związek z budżetem UE trzeba jednak ocenić w oparciu o dowody, zgodnie z wymogami prawnymi i za potwierdzeniem Trybunału Sprawiedliwości.

Jeżeli chodzi o przeprowadzane obecnie oceny dotyczące warunków podstawowych w ramach polityki spójności, Komisja przez podjęciem decyzji ocenia i w dalszym ciągu będzie gruntownie oceniać, czy spełnione są konieczne warunki. W tym względzie musi ona chronić przestrzeń potrzebną dla wewnętrznego procesu decyzyjnego. Komisja zdaje sobie też sprawę z obowiązku szczerej współpracy z państwem członkowskim, którego dany proces dotyczy, zważywszy że monitorowanie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych opiera się na stałym dialogu i zaangażowaniu Komisji i danego państwa członkowskiego, a także z uwagi na wrażliwy politycznie charakter dyskusji wokół budżetu UE. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę gotowy do współpracy z Państwem w tych ramach, aby zapewnić jak najlepszy bezpośredni przepływ informacji.

Pytanie Komisji Kontroli Budżetowej

13. W piśmie określającym zadania przewodnicząca zobowiązuje Pana do opracowania unijnego podejścia do walki z korupcją oraz do współpracy z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych, aby umożliwić przeznaczanie finansowania unijnego na krajowe środki zwalczania korupcji.

Czy mógłby Pan wyjaśnić, jak będzie Pan współpracować z komisarzem ds. budżetu w zakresie konkretnych planowanych przez siebie środków, a także wyjaśnić, dlaczego państwa członkowskie będą potrzebowały większych środków z UE na walkę z korupcją? Czy nie należałoby raczej lepiej wyposażyć Prokuratury Europejskiej i wspierać państwa członkowskie w inny sposób?

W jaki sposób uwzględni Pan ochronę jednolitego rynku w unijnych ramach praworządności? Jakie zmiany wprowadzi Komisja, aby przyspieszyć postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z brakiem ochrony jednolitego rynku?

Naszym celem jest i musi pozostać ograniczanie wszelkich form korupcji, na każdym szczeblu, we wszystkich państwach i instytucjach UE, a nawet poza UE.

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, wraz z komisarzem do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych zbadam dalsze możliwości przeznaczania finansowania unijnego na środki krajowe służące zwalczaniu korupcji oraz ochronie interesów finansowych UE. Uważam, że to dobry przykład kwestii, w której Komisja i państwa członkowskie mogą ściśle współpracować i która jest dla obu stron niezwykle istotna: Komisja pomaga zapewniać doradztwo, gromadzić dobre praktyki, oferować finansowanie na środki zapobiegawcze i wykorzystywać pomoc techniczną. Przydatne są przy tym również doświadczenia ze stosowania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) oraz horyzontalnego warunku podstawowego w ramach polityki spójności, które zapewniły znaczące zachęty do reform i inwestycji dotyczących kwestii praworządności, w tym zwalczania korupcji. Działania te będą częścią szerszej zakrojonych prac na poziomie UE, mających na celu wzmocnienie naszego podejścia do praworządności i zwalczania korupcji, oraz uzupełnieniem działań na rzecz stworzenia ściślejszego powiązania między wsparciem finansowym a zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu na temat praworządności. Równoległe Komisja będzie też nadal wspierać EPPO w skutecznej realizacji jej ważnej misji.

Jak przedstawiłem w odpowiedzi na pytanie 10, w wytycznych politycznych określono, w jaki sposób sprawozdanie na temat praworządności będzie dalej rozwijane. Poszanowanie praworządności, a w szczególności niezależne, wysokiej jakości i efektywne systemy wymiaru sprawiedliwości, pewność prawa i równość wobec prawa, walka z korupcją i dobre stanowienie prawa – z których wszystkie są objęte oceną w ramach sprawozdania na temat praworządności w każdym państwie członkowskim – stanowią kluczowe czynniki decydujące o otoczeniu działalności gospodarczej, które sprzyja inwestycjom, wzrostowi, miejscom pracy i innowacjom, a zatem mają wpływ na dobre funkcjonowanie jednolitego rynku. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę kontynuował konsolidację i pogłębienie analizy w ramach sprawozdania, aby zapewnić wzmocnienie

wymiaru jednolitego rynku w celu badania kwestii praworządności, które mają wpływ na przedsiębiorstwa, zwłaszcza MŚP, prowadzące działalność transgraniczną.

Popieram korzystanie ze wszystkich narzędzi, jakimi dysponuje Komisja, aby zaradzić wyzwaniom dotyczącym jednolitego rynku i praworządności we wszystkich państwach członkowskich. Należy do nich stosowanie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadkach naruszenia przepisów jednolitego rynku, na przykład w wyniku nieuzasadnionej ingerencji państwa lub stanowiących nadużycie praktyk administracyjnych ze szkodą dla przedsiębiorstw pochodzących z innych państw członkowskich. Oprócz działań na rzecz egzekwowania prawa podejmowanych przez Komisję przedsiębiorstwa mogą też występować bezpośrednio do sądów krajowych o ochronę swoich interesów. Ponadto, w przypadku gdy przedsiębiorstwa te odniosły szkody spowodowane naruszeniem prawa UE, mogą one ubiegać się o odszkodowanie przed sądami krajowymi, zgodnie z zasadą odpowiedzialności państwa. Jeżeli potrzebna jest wykładnia prawa UE, sądy krajowe mogą – a sądy ostatniej instancji muszą – zwrócić się z odesłaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach postępowania prejudycjalnego na podstawie art. 267 TFUE. Będę wspierał wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw dobrobytu i strategii przemysłowej w tych ważnych działaniach na rzecz pogłębienia i konsolidacji jednolitego rynku.

Pytanie Komisji Kultury i Edukacji

14. Wolność i pluralizm mediów są zasadniczym elementem demokracji. Należy jednak przypomnieć, że ze względu na podstawę prawną europejski akt o wolności mediów ma służyć przede wszystkim ustanowieniu dobrze funkcjonującego wewnętrznego rynku usług medialnych oraz że jest on ściśle powiązany z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych. Co więcej, odnosi się do treści dostawców usług medialnych na bardzo dużych platformach internetowych i zawiera szereg przepisów związanych z oceną koncentracji na rynku mediów, przejrzystym i sprawiedliwym przydziałem zasobów gospodarczych, niezależnością redakcyjną, niezależnym funkcjonowaniem mediów publicznych i ochroną dziennikarzy. Jak zatem zadba Pan o to, by wdrażanie europejskiego aktu o wolności mediów pozostawało ściśle powiązane z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych, aktem o usługach cyfrowych i by odbywało się z perspektywy polityki medialnej?

Europejski akt o wolności mediów (EMFA) stanowi integralną część unijnej polityki medialnej w oparciu o długoletnie ramy ustanowione dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych (AVMSD). Te dwa instrumenty są ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają.

Razem, EMFA i AVMSD zapewniają kompleksowy zbiór przepisów, które wspierają wewnętrzny rynek mediów i umożliwiają firmom medialnym swobodne prowadzenie działalności transgranicznej, a konsumentom dają dostęp do zróżnicowanych treści medialnych. EMFA uwzględnia wyjątkową pozycję sektora mediów w naszych demokracjach i kulturach. Stanowi uzupełnienie przepisów regulujących działalność platform internetowych na podstawie aktu o usługach cyfrowych, ponieważ wzmacnia pozycję renomowanych mediów wobec praktyk moderowania treści na bardzo dużych platformach internetowych. Fundamentem EMFA jest nowa Europejska Rada ds. Usług Medialnych, która jest unowocześnioną wersją Europejskiej Grupy Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) (obecnej sieci organów regulacyjnych ds. mediów na podstawie AVMSD) i ma zwiększyć efektywność współpracy między organami regulacyjnymi.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę współpracować z wiceprzewodniczącym do spraw suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji, aby zapewnić szybkie i prawidłowe wdrożenie EMFA. W tym kontekście ustanowienie nowej Rady ds. Usług Medialnych i jej sekretariatu będzie naszym bezpośrednim priorytetem. Rada kontynuować będzie prace ERGA, aby zapewnić spójne wdrażanie AVMSD w obszarach takich jak ekspozycja treści leżących w interesie ogólnym, co ma zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju mediów. Podobnie zapewnimy, aby przepisy EMFA dotyczące możliwości znajdowania treści medialnych dotyczących telewizji hybrydowej oraz pomiaru odbiorców zostały szybko wprowadzone w życie.

Dopilnujemy, aby wdrażanie tych przepisów zostało zakończone przed terminem stosowania przypadającym na sierpień 2025 r. Bardziej ogólnie, wdrożenie tych instrumentów będzie ważnym priorytetem. Na początku nowej kadencji podejmiemy również prace nad przygotowaniem wytycznych dotyczących art. 18 EMFA, który przewiduje wprowadzenie zabezpieczeń dla treści publikowanych przez renomowane media, aby zapobiegać ich arbitralnemu usuwaniu przez bardzo duże platformy internetowe oraz lepiej chronić dostępność wiarygodnych treści redakcyjnych online.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję również, aby analiza zawarta w sprawozdaniu na temat praworządności w dalszym ciągu obejmowała wszystkie obszary wchodzące w zakres EMFA, takie jak koncentracja na rynku mediów, reklama państwowa, oraz ochrona i bezpieczeństwo dziennikarzy, które wpływają na funkcjonowanie wewnętrznego rynku mediów.

Pytanie Komisji Spraw Konstytucyjnych

15. Jak widzi Pan swoją rolę w odniesieniu do rozpatrywanego obecnie projektu wniosku Komisji dotyczącego zmiany rozporządzenia nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych? Jak obroniłby Pan decyzję Komisji, aby nadać temu wnioskowi formę przekształcenia, w odniesieniu do prerogatyw ustawodawczych Parlamentu i jakie konkretne działania podjąłby Pan w pierwszej kolejności, aby pomóc współprawodawcom w przezwyciężeniu impasu w negocjacjach, zwłaszcza w odniesieniu do zaangażowania stron członkowskich z państw trzecich? Jak możemy wykorzystać przekształcenie, aby umożliwić europejskim partiom politycznym łatwiejszą integrację polityczną partii politycznych z krajów objętych procesem rozszerzenia? Jakie zabezpieczenia i wytyczne są Pana zdaniem potrzebne, aby zapewnić rzetelność i przejrzystość procesu?

Poza zaangażowaniem partii politycznych, w jaki sposób ulepszy Pan narzędzia uczestnictwa obywateli w procesie decyzyjnym UE?

Przystąpienie UE do europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC) jest obowiązkiem prawnym na mocy art. 6 ust. 2 Traktatu z Lizbony. Jak zapewniłby Pan proces przystąpienia w przyszłości? Czy Komisja rozważa, jak skłonić państwa członkowskie do wykonywania wyroków ETPC?

Czy mógłby Pan przedstawić swoją wizję zapobiegania nadużyciom finansowych i poprawy przejrzystości finansowania w odniesieniu do przedstawicieli grup interesu, zwłaszcza w kontekście ingerencji zagranicznych?

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dołożę wszelkich starań, aby wspierać osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosku ustawodawczego dotyczącego zmiany rozporządzenia 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Zgodnie z pismem określającym moje zadania będę dążył do odnowy porozumienia między Parlamentem a Radą, uznając cenną wiedzę fachową Parlamentu na temat faktycznego funkcjonowania europejskich partii i fundacji politycznych, uwzględniając jednocześnie uzasadnione obawy Rady dotyczące bezpieczeństwa. Podległe mi służby wspierać będą współprawodawców w jak najlepszym wykorzystaniu naszych doświadczeń z tegorocznych wyborów do Parlamentu Europejskiego, m.in. przedstawionych w sprawozdaniu Komisji z tych wyborów, a także zmian geopolitycznych i pracy nowej Komisji w celu opracowania podejść do dalszych działań. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuję decyzję Parlamentu Europejskiego o kontynuowaniu prac nad tym aktem oraz nieformalne kroki podjęte przez Parlament wobec Prezydencji Rady, a mające na celu zbadanie możliwości ponownego uruchomienia procesu negocjacji i osiągnięcia porozumienia.

Kwestia zastosowania procedury przekształcenia jest bardzo techniczna i stanowi przedmiot nie tyle rozważań politycznych, ile efektywnej procedury ustawodawczej. Zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych przekształcenie to technika prawna, którą należy stosować, aby zastąpić wcześniejszy akt, który był uprzednio zmieniany, w celu konsolidacji i uproszczenia tekstu. Tak jest dokładnie w przypadku ostatniej zmiany rozporządzenia 1141/2014: biorąc pod uwagę poprzednie dwie zmiany (w 2018 i 2019 r.) oraz konieczność aktualizacji języka, nieaktualnych odesłań i przepisów, konieczne było nie tylko wprowadzenie pewnych ukierunkowanych zmian merytorycznych, ale także przekształcenie rozporządzenia.

Zarówno Parlament, jak i Komisja w swoich sprawozdaniach z oceny, opracowanych w zastosowaniu klauzuli przeglądowej rozporządzenia, doszły do bardzo podobnych wniosków, dlatego wniosek ustawodawczy przedłożony przez Komisję był bardzo zgodny z postulatami Parlamentu.

Osiągnięcie porozumienia przyczyniłoby się do zapewnienia europejskim partiom i fundacjom politycznym najlepszych narzędzi do ułatwienia integracji politycznej partii politycznych z krajów objętych procesem rozszerzenia w jak najbardziej przejrzysty sposób, aby wspierać integralność i przejrzystość tego procesu, zwłaszcza w krajach objętych procesem rozszerzenia. Europejskie partie polityczne to ośrodki, w których może się rozwijać prawdziwie europejska kultura polityczna, dlatego uważam je za najlepsze miejsce do inicjowania i realizacji procesu rozszerzenia. Zarządzanie europejskimi partiami i fundacjami politycznymi stanowi gwarancję, że proces ten będzie prowadzony w sposób jak najbardziej zgodny z prawem.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, niezwłocznie podejmę współpracę ze wszystkimi partiami i wysłucham opinii Parlamentu na temat sposobów stworzenia odpowiednich synergii, odnowy procesu negocjacji i doprowadzenia go do pomyślnego zakończenia.

Przewodnicząca Komisji podkreśliła zasadnicze znaczenie uczestnictwa obywatelskiego dla naszej demokracji. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę pomagać w upowszechnianiu kultury demokracji uczestniczącej i deliberatywnej, która uzupełnia i umacnia demokrację przedstawicielską. Zaangażowanie demokratyczne obywateli jest dla naszych demokracji niezbędne i musimy je wspierać, także w celu dotarcia do szerszego grona odbiorców. Do tego konieczne jest dalsze usprawnienie zaangażowania obywateli w proces kształtowania polityki przez Komisję, w oparciu o zaangażowanie zainteresowanych stron będące centralnym elementem naszego systemu lepszego stanowienia prawa. Możemy zrobić więcej, aby poprawić widoczność i akceptację zestawu narzędzi służących zaangażowaniu obywateli: internetowych konsultacji publicznych i możliwości wyrażenia opinii (portal „Wyraź swoją opinię – konsultacje publiczne”), europejskiej inicjatywy obywatelskiej oraz nowej generacji europejskich paneli obywatelskich ukierunkowanych na określone obszary polityki. Oczywiście dołączę również do innych komisarzy i w ciągu pierwszych 100 dni mojej kadencji zorganizuję pierwszy dialog z młodzieżą na temat polityki, który będę powtarzał co roku.

Zalecenie w sprawie propagowania zaangażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesy kształtowania polityki publicznej oraz ich skutecznego uczestnictwa w tych procesach, przyjęte w ubiegłym roku w ramach pakietu na rzecz obrony demokracji, opiera się na doświadczeniach wyniesionych z konferencji w sprawie przyszłości Europy. Wspiera ono najlepsze praktyki w zakresie uczestnictwa obywateli oraz zachęca państwa członkowskie do zapewniania obywatelom większych możliwości efektywnego uczestnictwa w procesach kształtowania polityki publicznej. W związku z tym zaleceniem powinniśmy podjąć działania następcze z państwami członkowskimi w drodze wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk wśród państw członkowskich, a także współpracować z przedstawicielami władz regionalnych lub lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji parasolowych na poziomie UE i państw członkowskich. Będę także wspierał wysiłki na rzecz zwiększenia wymiaru europejskiego w edukacji obywatelskiej.

Moje przemyślenia na temat europejskiej konwencji praw człowieka przedstawiłem szczegółowo w odpowiedzi na pytanie 9. Jestem w pełni zdecydowany zachęcać do zapewnienia zgodności z obowiązkami wynikającymi z tej konwencji. W odniesieniu do kwestii regulowanych prawem UE Komisja dysponuje szerokim zestawem narzędzi do monitorowania, wspierania i egzekwowania poszanowania praw podstawowych przez państwa członkowskie. Jednocześnie należy uznać, że szersza odpowiedzialność za zapewnienie zgodności z wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka leży w gestii Komitetu Ministrów Rady Europy.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę aktywnie wspierał współprawodawców, aby przyspieszyć prace nad proponowaną dyrektywą w sprawie reprezentacji interesów w imieniu państw trzecich. Niezbędne jest wprowadzenie wspólnych standardów przejrzystości i odpowiedzialności na rynku wewnętrznym, aby wyposażać UE w narzędzia dotyczące przejrzystości, które umożliwią Unii obronę demokracji, pozostanie społeczeństwem otwartym oraz ochronę praw podstawowych, w szczególności wolności wypowiedzi i dostępu do informacji. Dzięki temu oprócz wartości samej przejrzystości zwiększy się także zaufanie do naszych instytucji demokratycznych oraz wiedza na temat skali, trendów i podmiotów stojących za działaniami w zakresie reprezentacji interesów prowadzonymi w imieniu państw trzecich.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę także nadzorował prace na rzecz zachowania uczciwości i integralności wyborów w bardziej ogólnym ujęciu, jak również działania następcze w związku z zaleceniem w sprawie inkluzywnych i odpornych procesów wyborczych, w którym poruszono kwestię finansowania partii politycznych przez państwa trzecie, oraz ustaleniami przygotowywanego sprawozdania Komisji z wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r.

Pytania Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

16. W nowej Komisji resort równości oddzielono od obszaru sprawiedliwości, demokracji i praw podstawowych. Równość pozostaje jednak ważna dla wymiaru sprawiedliwości. Chodzi tu zwłaszcza o wnioski ustawodawcze przedstawione podczas ostatniej kadencji Komisji, na przykład dotyczące przemocy wobec kobiet i przemocy domowej czy praw ofiar. W jaki sposób nada Pan priorytet sprawom dotyczącym równości, aby zapewnić spójność z działaniami nowej komisarz ds. równości, a jednocześnie dalej monitorować transpozycję tych dossier i rozwój sytuacji w odpowiednich obszarach polityki? Czy zobowiązuje się Pan przedstawić wniosek w sprawie włączenia przemocy ze względu na płeć do unijnego wykazu przestępstw wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE?

Równość, sprawiedliwość, prawa podstawowe, praworządność i demokracja są ze sobą ściśle powiązane jako część szerszej zakrojonych dążeń do poszanowania wartości UE. W odchodzącej Komisji, mój poprzednik komisarz Reynders był odpowiedzialny za wymiar sprawiedliwości, zaś komisarz Dalli za równość. W nowej Komisji będzie tak samo: jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję, aby perspektywa równości była włączana we wszystkie polityki, za które będę odpowiedzialny, w ścisłej współpracy z komisarzem do spraw równości.

Będę na przykład aktywnie promował inkluzywność w demokracji. Wykorzystam przy tym w szczególności sprawozdanie z wyborów, w którym ocenione zostanie uczestnictwo w wyborach różnych grup, w tym kobiet, mniejszości i grup zmarginalizowanych. Będzie to również częścią europejskiej tarczy demokracji, która dotyczyć będzie najpoważniejszych zagrożeń dla demokracji w UE, ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej narażonych na ryzyko. Wiele środków, jakie przedstawię, musi szczególnie uwzględniać wymiar równości, jak na przykład środki dotyczące bezpieczeństwa kandydatów politycznych i wybranych przedstawicieli. W obszarze prawa karnego będę dążył do przyspieszenia prac nad aktualizacją dyrektywy o prawach ofiar. W ten sposób wzmocnimy ochronę zapewnianą na mocy dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Zbadam również, w jaki sposób upowszechnić równość w innych obszarach, takich jak polityka konsumencka, w której aspekt płci cechuje na przykład struktury spożycia. Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracował z Radą i Parlamentem Europejskim, aby pomóc w zapewnieniu przyjęcia decyzji Rady w sprawie włączenia mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści do wykazu europrzestępstw. Na tej podstawie UE mogłaby następnie ustanawiać dalsze przepisy i w ten sposób gwarantować spójną ochronę wszystkich ofiar takich przestępstw w całej UE.

Jeżeli chodzi o ewentualny wniosek ustawodawczy w sprawie wprowadzenia przemocy ze względu na płeć jako nowego przestępstwa UE na podstawie art. 83 ust. 1 TFUE, uważam, że obecne europrzestępstwo wykorzystywania seksualnego kobiet i dziewcząt zapewnia wystarczającą podstawę prawną, by penalizować zgwałcenie w oparciu o brak zgody. Dalsze rozszerzenie wykazu europrzestępstw wymagałoby jednomyślności w Radzie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku wniosku w sprawie mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści.